ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat: Dr. STAUBER JANOS

ARAD, ANUL 54. No. 218. 1939. szeptember 26., kedd.

Redactor responsabil: SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny. Inreg. la Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad

Mélységes részvét nyilatkozott meg Armand Calinescu volt kormányelnök temetésén

Őfelsége II. Carol király, Mihai nagyvajda, a királyi tanácsosok, a kormány tagjai, az országos testületek vezetőségei, továbbá a népi kisebbségek képviselői valamennyien résztvettek a nagyszabású gyász-szertartáson — Gyászistentiszteletek a felekezetek templomaiban

Dr. Bartha Ignác kamarai képviselő gyászbeszéde a Romániai Magyar Népközösség országos szervezetei nevében

Curtea de Argesben, a román királyok temetkező városában, az ősi birtokon ott nyugszik már CALINESCU Armand miniszterelnök koporsója. A nagy államférfiaknak kijáró disz és pompa kisérte el utolsó utjára, arra az utra, amely a politikai viharokon kersztülhuzódó munkás, termékeny élet utolsó fejezete volt.

Calinescu Armand azokban időkben került az ország élére, amikor a rend felborulással fenyegetett. A miniszterelnök, aki egy pillanatig sem rettent vissza azoktól a veszélyektől, amelyek éppen küldetése következtében reá várakoztak, bátran, rendithetetlen akarással kezdett hozzá a hatalmas munkához. Amikor működésének egy éves mérlegét elkészithette, megelégedéssel tekinthetett vissza munkájára: Őfelsége Carol király utmutatásait követve, az Uralkodó akaratát érvényesitve, maradéktalanul megtett mindent, amit egy igazi hazafinak meg kellett tennie nemzete és hazája érdekében.

Hiába oltotta ki husz gyilkos golyó a miniszterelnök életét, hiába pihen teste élettelenül a curtea de argesi temetőben, munkájának eredménye: az országban uralkodó rend és nyugalom örökre hirdetik annak a férfinak az emlékét, aki aranybetükkel irta be nevét a mai Románia történelmébe.

A Romániai Magyar Népközösség képviselőjének emlékbeszéde

Bucurestiből jelenti az Aradi Közlöny tudósitója: Calinescu Armand miniszterelnök temetésén a Magyar Népközösség részéről BÁNFFY Miklós gróf, SZÁSZ Pál dr. szenátorok, BARTHA Ignác dr. és PÉTER János (Arad—Temesvár) képviselők vettek részt. Curtea de Argesben, a sirnál a Magyar Népközösség nevében BARTHA Ignác dr. a következő gyászbeszédet mondotta el:

„— Királyi Fenség, mélyen tisztelt gyászoló közönség!

A romániai magyar kisebbség mélyen felindulva a gyilkos tett fölött, őszinte részvéttel hajtja meg a koporsó előtt, amely körül az egész nemzet sir, a hála zászlaját. A nagy halott kezdeményezése volt ugyanis a romániai kisebbségek uj alapokon való szervezése, amelynek célja a román nemzet és a kisebbségek közötti megértés. A nagy halott, a királyi Trón főtanácsadója és az ország első polgára, a királyi akarat értelmében, megtudta érteni a történelmi pillanatot és jó szándékkal nyitott kezet a magyar kisebbség felé. Ezáltal lehetőség nyilt a harmonikus együttélésre. Ő elment közülünk előbb, mielőtt ezt a müvét befejezhette volna. Igérjük, hogy a magunk részéről folytatni és befejezni óhajtjuk ezt a munkát. Fájdalomtól eltelve zárjuk le szavainkat. Calinescu Armand neve halhatatlan, ezt a nevet a magyarság is megbecsüléssel s szeretettel fogja megőrizni."

Gyász-szertartás Bucurestiben

Bucuresti. Vasárnap reggel 9 órakor vette kezdetét Armand Calinescu volt miniszterelnök, a nemzet nagy halottjának temetési szertartása. Már jóval kilenc óra előtt megjelentek az Ateneul kupolacsarnokában a meghivott előkelőségek. Pontban kilenc órakor jelezték Őfelsége II. Carol király érkezését, aki szárnysegédje kiséretében jelent meg a temetési szertartáson.

Az Ateneul kupolacsarnokában lefolyt gyászszertartáson Őfelsége II. CAROL király és a család tagjain kivül még a következő előkelőségek jelentek meg: Őfelsége a király képviselője, Argesanu miniszterelnök és a kormány tagjai, a Bucurestiben székelő összes rendes és rendkivüli meghatalmazott követek és nagykövetek, a királyi tanácsosok, a szenátus és a kamara elnökei és tagjai, az országőr szervezet parancsnoka, a Társadalmi Szolgálat elnökei, a diplomáciai testület, a katonai attasék, Bucegi tartomány királyi helytartója, a Nemzeti Ujjászületési Front főtitkárai, a szenátorok. A Nemzeti Ujjászületési Front küldöttsége, valamint főtanácsának tagjai a Nemzeti Ujjászületési Front országos őrségének küldöttségei, a Mihai Viteazul-rend lovagjainak küldöttsége, a polgári és katonai hatóságok magas képviselői, valamint az országőr és Társadalmi Szolgálat szervezetek parlamenti küldöttségei.

A gyászszertartást az Ateneul kupolacsarnokában NICODEM patriarcha celebrálta fényes papi segédlettel.

Az egyházi szertartás után a király képviselője mondotta el magasszárnyalásu gyászbeszédét, amelynek során hangsulyozta, hogy Calinescu Armand miniszterelnök a Haza és Trón érdekében áldozta fel életét.

ARGESANU tábornok, miniszterelnök mondotta el a következő gyászbeszédet. A beszéd során kifejtette, hogy Armand Calinescu, a tragikus körülmények között elhunyt miniszterelnök, rendkivül nehéz időkben állott az ország kormányának élén. Egész ember volt, aki életét áldozta fel a Haza és a Trón szolgálatában.

VAIDA-VOEVOD ALEXANDRU, a szenátus elnöke a szenátus nevében bucsuztatta el a nemzet nagy halottját. Beszédében a többek között a következőket mondotta:

— Reális, nagy koncepciójú politikus volt, aki rendithetetlen kitartással, fáradhatatlanul dolgozott a Haza és a Trón érdekében. A jog, az erély és a törvényesség, valamint a Haza és a Trón iránt érzett rendithetetlen szeretete jellemezte munkáját. Armand Calinescu a Haza, a Trón a Rend és a Törvényesség érdekében dolgozott, küzdött, harcolt szive utolsó dobbanásáig.

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának képviselője a következő beszédet mondotta el:

— Határozott kézzel, bátorsággal, nagy erővel védelmezte meg az ország rendjét. Bátran szembe szállt a veszélyekkel, nem ismerte a meghátrálást. Armand Calinescu, az elhunyt miniszterelnök, akinek életét elvetemült gyilkosok golyói oltották ki, a Haza, a Trón és a közérdek védelmében dolgozott. A továbbiak során ismertette azt a nagy munkát, amelyet Armand Calinescu, az elhunyt miniszterelnök a Nemzeti Ujjászületés Frontjának megteremtésében kifejtett.

Őfelsége II. Carol király az egyházi szertartás, valamint a gyászbeszédek ideje alatt a nagy halott özvegyének jobbján állott.

Az gyászbeszédek elhangzása után folytatódott az egyházi szertartás, majd a koporsót a hat ló által vontatott ágyutalpra helyezték. Ebben a pillanatban megszólaltak a főváros valamennyi templomának harangjai. Amikor a menet elindult az Északi-pályaudvar felé, az utcákon elhelyezkedett százezernyi tömegből fel-felcsukló zokogás hangja tört ki. A nemzet szive sir . . .

A gyászmenet az Ateneulból a következő sorrendben kialakulva indult ki:

Egy szakasz csendőr, pajzsvivők, a kitüntetés vivők, a koporsót szállitó nyolc ló által huzott halottaskocsi, amely körül a királyi tanácsosok haladtak, a Semmitőszék főelnökségéből egy tag, egy-egy magasrangu katonatiszt, a család. Őfelsége a király képviselője, a minisztertanács tagjai, a rendes és rendkivüli meghatalmazott követek és nagykövetek a királyi tanácsosok, a szenátus és a kamara elnökei, a kormány tagjai, az országőrszervezetek parancsnoka, a Társadalmi Szolgálat elnöke, a diplomáciai kar és a katonai attasék, Bucegi tartomány királyi helytartója, a Nemzeti Ujjászületési Front főtitkárai a Nemzeti Ujjászületési Front felsőtanácsának szenátorjainak és tagjainak küldöttsége, a Nemzeti Ujjászületési Front országos őrségének küldöttsége, a Mihai Viteazul-rend lovagjainak küldöttsége, a magas polgári és katonai hatóságok meghivott képviselői, a kulturális és egyéb egyesületek gyászfátyollal bevont zászlók alatt, az ország valamennyi munkáscéhének küldöttsége, a parasztküldöttségek, a királyi kocsi, a hadsereg s a Nemzeti Ujjászületés Frontjának osztagai.

A menet a Franklin-ucca, Victoriei-ut, Grivitei-ut utvonalain haladt az Északi-pályaudvar felé.

Az Északi-pályaudvar perronján azok a személyek jelentek meg, akik az Ateneul kupola-

csarnokában megtartott egyházi szertartáson voltak jelen. A gyászvonat pontban 11 óra 45 perckor gördült ki az Északi-pályaudvarról Curtea de Arges felé, ahol örök nyugalomra helyezték Armand Calinescu tragikus körülmények között elhunyt miniszterelnöknek, a nemzet nagy halottjának földi maradványait.

Curtea de Argesben

A Calinescu Armand volt miniszterelnök földi maradványait szállitó gyászvonaton, amely pontban délelött 11 óra 45 perckor gördült ki a bucuresti-i pályaudvarról, a következők foglaltak helyet: Mihai trónörökös, Alba-Iulia nagyvajdája, az elhunyt miniszterelnök családjának tagjai, Argesanu miniszterelnök, Nicodem patriárcha, a törvényhozó testületek elnökei, a kormány tagjai, az országőr szervezet parancsnoka, a társadalmi szolgálat elnöke, a Bucegi tartomány királyi helytartója, a „nagyvezérkar főnöke, a Mihai Viteazul-rend lovagjainak küldöttsége, valamint a sajtó képviselői.

A Curtea de Argesi állomáson már fél 3 óra előtt megjelentek a klérus, a hivatalos személyiségek, valamint a helyi hatóságok tagjai. Ezeken kívül az állomásra kivezényelték az egyik gyalogos ezred diszszázadát. A halottas vonat pontban 2 óra 45 perckor gördült be méltóságteljesen a Curtea de Argesi állomásra. A vonat, valamint az állomás épülete gyászfátyolos nemzeti szinü zászlókkal volt diszitve. Az a vagon, amelyben Armand Calinescu elhunyt miniszterelnök földi maradványait szállitotta, pontosan az állomás épületével szemben állott meg, majd kezdetét vette az egyházi szertartás. A vonatból egymásután szálltak le Őfensége Mihai nagyvajda, a család tagjai, a patriárka és a vonattal utazott meghivott előkelőségek. A koporsó gyász fátyolos nemzeti szinü lepellel és számtalan koszoruval volt boritva. Amikor a nemzet nagy halottjának koporsóját a miniszterek és a Mihai Viteazul-rend tagjai leemelték a gyászkocsiból, megkondultak a Curtea de Argesi harangok. Az egyházi szertarást Nicodem patriárka végezte fényes papi segédlettel. A koporsót ezután egy zöld galyakkal diszitett szekérre helyezték, amelyet hat ökör vontatott. A gyászmenet élén egy tiszti küldöttség haladt, amely az elhunyt kitüntetéseit vitte. A tiszti küldöttségben helyet foglalt a nagyvezérkar főnöke is, majd a halottas kocsi után Mihai nagyvajda, utána az elhunyt családjának tagjai, Argesanu tábornok, miniszterelnök, Sidorovci országőr-parancsnok és a többi előkelőségek haladtak. A menetet parasztküldöttség zárta le, akik ezzel róták le utolsó tiszteletüket a nemzet nagy halottja iránt. Állandó harangzugás közepette az uttesteken feketélő, hatalmas tömegek sorfala között, méltóságteljesen haladt a gyászmenet a temető felé.

Három óra 50 perckor érkezett meg a gyászmenet a Curtea de Argesi temetőbe, ahol tovább folytatódott az egyházi szertartás. A sirboltnál Niculescu LUNGU tartott gyászbeszédet és többek között a következőket mondotta:

— Armand Calinescu, az elhunyt miniszterelnök elhivatottsága volt, hogy megmentsen egy népet és egy országot.

Ezután a Magyar Népközösség képviselője BARTHA Ignác tartott gondolatokban gazdag, magasszárnyalásu gyászbeszédet. Hangoztatta, hogy Armand Calinescu miniszterelnök katafalkjánál sir az egész gyászbaborult ország, majd a továbbiakban fejtegette az elhunyt minisztrelnök nagy államférfiu erényeit, valamint azt, hogy Calinesu mindenkor azon munkálkodott, hogy közeledést hozzon létre a többségi nemzet és a magyar kisebbség között. Ő elment közülünk, de az ő emléke örökké élni fog — fejezte be beszédét.

A német kisebbség képviselője fejezte ki gyászbeszéd keretében az ország német kisebbségének együttérzését a nemzet nagy gyásza alkalmából.

A gyászszertartás befejése után örök nyugalomra helyezték Calinescu volt miniszterelnököt, a nemzet nagy halottjának holttestét, majd Mihai nagyvajda részvétét fejezte ki a család tagjainak.

A temestartományi királyi helytartó távirata

MARTA Alexandru dr. Temestartomány királyi helytartója Armand Călinescu miniszterelnök elhalálozása alkalmából az alábbi részvéttáviratot intézte ARGESANU Gheorghe tábornok, miniszterelnökhöz:

— Temestartomány lakossága mélyen megrendülve fogadta annak a megrendlitő merényletnek hirét, amely annak a nagy románnak és államférfinak tragikus végéről számolt be, aki Armand Călinescu volt. Ennek a lakosságnak valamint a magam nevében fejezem ki mélységes részvétemet annak az embernek elvesztése fölött, akire még annyira szüksége volt a Trónnak és a Nemzetnek. Emléke a Bánátban feledhetetlen marad, mint ahogyan feledhetetlenek maradnak müvei is.

MARTA Alexandru dr. királyi helytartó

A bucuresti-i sajtó a népközösségek együttérzéséről

A Romániában élő népi kisebbségek képviselőinek Calinescu volt miniszterelnök temetésén elhangzott beszédeiről a „TIMPUL" a következőket irja: BARTHA Ignác dr. a magyar, Hans KAUFMESCH pedig a német kisebbségek nevében itélték el a gyalázatos merényletet, majd pedig hazaszeretettől teljes, meleg szavakban fejezték ki népkisebbségeik nevében őszinte fájdalmukat. Olyan népek nevében beszéltek, amelyek nem románok, de itt élnek közöttünk és magukévá tették összes kivánságainkat és a hazáért ért szenvedéseket a maguk szenvedéseiknek tekintik. Nem lehetett volna szebb szavakat használni egy olyan férfi ténykedésének dicséretére, aki szakadatlanul hazája nagysága érdekében dolgozott és nem lehetett volna elitélőbb szavakat alkalmazni azokkal szemben, akik elárulták a hazát és a népet büntettükkel.

A „CURENTUL" igy ir: A volt miniszterelnök a vezér helyéről különös figyelmet szentelt kisebbségi problémáknak és a legszerencsésebb megoldást alkalmazta. A legnehezebb pillanatokban igen rövid idő alatt sikerült Armand Calinescunak megvalósitani azt az elvet, hogy nemzetiség és vallaskülönbség nélkül a kisebbség loyalisan együttmüködjön a közös haza javára és fejlődésére. Végső célja az volt, hogy az ország erős legyen és a hazaszeretet hassa át a lakosságot. A kisebbségi statutumban leszögezte azt a tényt, hogy a kisebbségek is hasznos részei az országnak és nagyban hozzájárulnak a belső rend biztositásához. A kisebbségek képviselői a miniszterelnök temetésén kegyelettel emlékeztek meg érdemeiről és ez a kegyelet egyben biztositéka annak is, hogy a kisebbségek mindenkor melletünk fognak állani örömeinkben és fájdalmainkban.

A többi nagy lapok is a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak a magyar és német kisebbség magatartásáról, amely nem habozott a nehéz órákban a román nép mellé állni, amellé a nép mellé, amely kész volt a kisebbségek jogainak elismerésére.

Arad gyásza

A várban levő görög kelet templomban vasárnap délelött 11 órakor diszes rekviemet tartottak a tragikus végü Calinescu Armand miniszterelnök lelki üdvéért. A gyászmisén megjelent a város előkelőségének szine-java, ott volt GEORGESCU Gligore tábornok, helyőrségi parancsnok vezetésével a törzstisztikar, valamint STINGHE vezérkari ezredes, Aradváros és Aradmegye prefektusa, VLAD Alexandru tábornok, polgármester, a hatóságok küldöttei, a nemzeti gárda, a városi tisztviselői kar testületileg és a különféle hatóságok és testületek küldöttségei. A gyászmisét MAGIER Andrei püspök pontifikálta nagy papi segédlettel és utána a gyászbeszédet is a püspök mondotta.

Az aradi római katolikus templomban délben 12 órakor tartott mise keretében emlékeztek meg az elhunyt miniszterelnökről. Sissman Gedeon áldozópap mondott nagy beszédet Calinescu miniszterelnök érdemeiről és vértanu haláláról, majd mise után a templom közepén felállitott ravatalnál Liberat mondott, miközben a templomi kórus orgonakiséret mellett gyászdalokat adott elő.

Hasonlóképpen a görög katolikus templomban is tartottak rekviemet. A gyászmisét itt Popa Iosif főesperes mondotta nagy papi segédlettel.

A református, evangélikus és unitárius Istentiszteletek keretében az előljáró imákban emlékeztek meg a lelkészek az elhunyt miniszterelnökről és imádkoztak lelki üdvéért. Hasonlóképpen a szerb és az izr. templomokban is emelkedett szellemben emlékeztek meg az elhunyt miniszterelnökről a megtartott gyászistentiszteletek keretében.

A Népközösség közbenjárására

Megszüntette a határszéli, uj kulturzónát a nemzetnevelési minisztérium

Közel egymillió kisebbségi magyar lakost érintett sérelmesen a visszavont intézkedés

Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztériumnak a Hivatalos Lap 201-ik számában augusztus 18-án kelt 154205 számu rendeletével megállapitotta a kulturzóna területét, felsorolva mindazoknak a községeknek a nevét, ahol az állami tanitók rendes fizetésüknek 50 százalékos emelését fogják élvezni. Az elemi iskolák és tanitóképzők müködéséről szóló törvény 220-ik szakasza értelmében a kulturzónás tanitók fizetéstöbbletükön kivül 10 hektár telepitési földdel is elláthatók.

Erdély, Bánság, Körösvidék és Máramaros területén kerekszámban 888.600 magyar és 256.500 német lakost ölelt fel az uj kulturzóna. A magyarság vezetői a rendelet megjelenése után azonnal felhivták a kormány figyelmét erre a bennünket közvetlenül érintő sulyos intézkedésre.

A bucuresti közbenjárás eredményeképpen a Hivatalos Lap 1939. szeptember 21-én megjelent 219. száma közli a nemzetnevelésügyi miniszter 163817. számu határozatát, mellyel hatályon kivül helyezi a folyó évi augusztus 28-án kelt 154205-ik számu rendeletet és ezzel megszüntette a kulturzónát.

„Cash and carry!"

Már 49 szavazat támogatja az amerikai szenátusban Amerika üzleti terveit az európai háboruval kapcsolatosan

Newyork. Az Egyesült-Államok szenátusának külügyi bizottságából alakult albizottság tegnap készitette el az uj semlegességi törvényjavaslatot. Ezzel akarja ugyanis helyettesiteni Roosevelt elnök a jelenleg érvényben levő semlegességi törvényt és a kiviteli tilalmat. A javaslatot ma terjesztik a külügyi bizottság elé. Amennyiben a külügyi bizottság a javaslatot elfogadja, azonnal továbbitják a szenátushoz. Politikai körökben ugy tudják, hogy a szenátusban szükséges 49 szavazat közül negyvenet sikerült biztositani a törvényjavaslat számára.

Pittmann szenátor a szenátus külügyi bizottságának elnöke vasárnap este tanácskozásra ült össze a demokrata párt azon nyolc szenátorával, akik az „embargo" felfüggesztésének hivei. A szenátorok segitségével megszövegezte az Egyesült-Államok semlegességi törvényének módositására vonatkozó törvénytervezetet. A javaslatot hétfőn terjesztették be a szenátus külügyi bizottsága elé. Ez a javaslat lesz alapja a jelenlegi törvény módositására vonatkozó vitának. Pittmann szenátor többek között a hadianyag szállitás kivitelének tilalmát akarja megszüntetni a „cash and carry" (fizess és vidd) elv alapján. Valamint a törvény kijátszóival szemben nagyobb büntetéseket akar alkalmazni és rendezni kivánja a hadviselő felek számára biztositandó kereskedelmi hiteleket. Ez az utolsó pont hatalmas vitákat fog provokálni és nagy ellenzéke is lesz, mert a jelenlegi törvény csak rendkivül rövid időre szóló hitelekre ad engedélyt.

A kereskedők uj kötelezettségei

Az ujonnan megalakult állandó üzérkedés elleni bizottság megtartotta első ülését, amelyen elhatározta, hogy a kereskedőket a következőkre kötelezi: Minden üzletben függesszenek ki egy felhivást a közönséghez, hogy ne vásároljon a szükségletén felül, tekintettel arra, hogy a belföldi piac tökéletesen el van látva a szükséges árucikkekkel. Egyben arra kötelezi azokat a kereskedőket, akiknek engros és detail üzletük is van, hogy mindkét üzletben, illetve üzletüknek mindkét osztályán függesszék ki az árakat, nehogy félrevezethessék a közönséget. Az engros áraknál ugyanis a kereskedők számára tiz százalékos, mig a kicsinybeli üzletnél husz százalékos hasznot engedélyez a törvény.

Anglia és Franciaország megkezdte uj tárgyalásait a szovjettel

Ropirat-záport zuditottak Eszak- és Nyugatnémetországra vasárnap este az angol repülők — Változatlanul folynak a véres küzdelmek a lengyelországi frontrészeken — A nyugati helyzet — Kedvezőtlenül fogadják Mussolini javaslatait a nyugati hatalmak sajtójában

Uj szövetségi rendszer kiépitéséről tárgyalnak Moszkvában

London. (Rador.) A Havas-ügynökség jelenti: HALIFAX lord és MAISKY londoni szovjetnagykövet között több mint egyórás megbeszélés folyt le, amelyen a jelenlegi helyzettel kapcsolatos kérdéseket beszélték meg — irja a Daily Herald. MAISKY megigérte HALIFAXNAK, hogy nyomban érintkezésbe lép kormányával és rövid határidőn belül válaszolni fog a Szovjet jövőbeli magatartását illetően. A lap ezután különféle feltevéseket közöl a moszkvai kormánynak Németországgal szembeni magatartásáról és azt a következtetést vonja le, hogy a Szovjet csapatoknak Lengyelországba való behatolásával a demokrácia megmentését akarták elérni.

I.

Uj szövetséget kovácsol Róma Közép- és Kelet-Európában

Török—orosz—román tárgyalások Moszkvában

London. A Press Associated jelenti Moszkvából: MOLOTOV külügyi népbiztos felfüggesztette tanácskozásait SARACIOGLU török külügyminiszterrel. A megbeszéléseket akkor kezdik meg ujból, amikor a bucuresti-i török követ Moszkvába érkezik. Saracioglu külügyminiszter már utasitotta a bucuresti-i török követet, hogy haladéktalanul utazzék Moszkvába. Angol politikai körökben ugy tudják, hogy szoviet—román—török kölcsönös megnemtámadási egyezmény megkötéséről van szó. A bucuresti-i török követet azért hivták Moszkvába, hogy jelentést tegyen azokról a megbeszélésekről, amelyeket a román kormánnyal folytatott. Szó van arról is, hogy Saracioglu külügyminiszter utjában Ankara felé, kiszáll Bucurestiben.

Az olasz—magyar—jugoszláv viszony elmélyülése

A török sajtó továbbra is élénken foglalkozik az olasz—görög viszony megjavulásával és általában Olaszország külpolitikájával.

A török lapok megelégedéssel irnak arról, hogy Olaszország a háborut a Balkán-félszigettől távoltartani igyekszik.

Az egész olasz sajtó a legnagyobb érdeklődéssel kiséri Olaszország balkáni politikájának nemzetközi visszhangját. A Giornale d'Italia belgrádi tudósitója szerint az olasz—görög megegyezést mértékadó jugoszláv körökben ugy tekintik, mint

egy akció kiinduló pontját.

Ennek a diplomáciai akciónak — mondják Belgrádban — láthatólag az a célja, hogy Olaszország és a balkán államok kivül maradjanak a jelenlegi viszályban.

Az olasz—görög megegyezés mellett Belgrádban rámutatnak arra is, hogy *a magyar—jugoszláv kapcsolatok egyre javulnak. Magyarország és Jugoszlávia együttes érdeklődéssel kiséri Olaszország eljárását a Balkánon.*

A Corriera dela Sera hangoztatja, hogy jugoszláv politikai körök felfogása szerint az olasz—jugoszláv barátságnak még soha nem volt olyan nagy jelentősége mint éppen a mostani viszonyok között. Az olasz—jugoszláv kapcsolatok Belgrád véleménye szerint minden bizonnyal

kihatással lesznek az egész délkeleteurópai helyzet további fejlődésére.

Belgrádi politikai körökben ugy látják, hogy Jugoszlávia további magatartása Olaszország magatartásától függ. Olaszország balkáni helyzetének megerősödését egyébként az egyensuly és a megszilárdulás jelentős tényezőinek tekintik.

Visszautasitó az angol és francia sajtó magatartása Mussolini javaslataival szemben

London. (Rador.) A Mussolini által megfogalmazott javaslatok nem alkalmasak arra, hogy Európában a békét ujból helyreállitsák. Igy irnak általánosságban az angol lapok abból az alkalomból, hogy a Duce beszédét leközölték. Az a tény, hogy Lengyelországot idegen csapatok szállták meg Anglia és Franciaország számára nem tehetik kétségessé, hogy a régi országhatárokat helyre ne állitsák. A Daily Herald elismeréssel ir Mussolini óhajáról, de addig nem lehet szó békéről, amig az a német győzelmek alapján kell, hogy létrejöjjön. Az ilyen béke lealacsonyitó és csak ujabb támadásoknak és háboruskodásoknak vetné meg az alapját. Éppen ezért Mussolini javaslatait még csak tárgyalási alapnak sem lehet elfogadni.

A hétfőn megjelenő párisi lapok hangsulyozzák, hogy a Szovjetunio ismét fellépett Európában és a pánszlávizmus terjedését jelenti magatartása. E fellépés következménye az is, hogy a Földközi tenger és a balkán problémák más megvilágitásba kerültek. A francia sajtónak az a véleménye, hogy a világ még látni fogja a németség s a szlávság küzdelmét akkor, amikor földközitengeri és balkáni érdekeik összeütközésbe kerülnek egymással.

Saracoglu Moszkvában

Moszkva. Saracsoglu török külügyminiszter vasárnap Moszkvába érkezett. Látogatásának célja moszkvai politikai körök véleménye szerint az, hogy pontosan körvonalozzák Törökország semleges magatartását a jelenlegi viszályban. Ebben a viszályban — mondják Moszkvában — a Szovjet is közvetlenül érdekelt, tekintetbe véve a Fekete tengeri és a Dardanellákkal kapcsolatos különleges érdekeit.

Saracsoglu török külügyminiszter tegnap nyilatkozatot adott a Tass-iroda munkatársának. Örömét fejezte ki, hogy személyesen tolmácsolhatja a török nép üdvözletét a Szovjetunio népének, amely mindig megértéssel fogadta a törökök célkitüzéseit. Rámutatott ezután a két nép egyre szorosabbra fonódó őszinte barátságára.

— E pillanatban — mondotta — baráti jobbomat nyujtom a Szovjtunio dolgos népe felé.

Politikai körök véleménye szerint Saracsoglu török külügyminiszter moszkvai látogatásának célja a két állam egymáshoz való viszonyának, illetve, Törökország smleges magatartásának pontos meghatározása. A megbeszélés során a jelenlegi viszonyok alapján szóba kerülnek a Szovjetunio Fekete-tengeri és a tengerszorosok körüli érdekei is.

Bolgár – orosz légügyi megegyezés készül?

Szófia. A Reuter jelenti: Bulgária a Görögországnak tett semlegességi nyilatkozat után minden figyelmét a bolgár—orosz repülőforgalom kiépitésére forditja. Bojdev ezredes, bolgár légügyi főbiztos Moszkvában járt, ahol előkészitette egy bolgár—orosz légügyi megegyezés alapjait, amelyet Moszkvában fognak megkötni. A bolgár—orosz légiforgalom ki fog terjedni a Moszkva—Odessza—Varna—Szófia, továbbá Moszkva—Kiev—Bucuresti, Szófia és Athén vonalakra is.

A bucuresti-i török követ moszkvai utja

A Stefani-ügynökség jelenti: Jólértesült Bucuresti-i körök szerint Saracsoglu török külügyminiszter két nappal meghosszabbitja moszkvai tartózkodását. A török külügyminiszter bevárja a Bucuresti-i török követ Moszkvába való érkezését. A török követ a román kormány fontos üzenetét hozza számára. Románia tudtul adja a Szovjetkormánynak, hogy a legteljesebb semlegességet kivánja tanusitani az európai viszályban és minden olyan eszmét visszautasit, mintha alkalmazni kivánná a román—lengyel szerződést, amely arra az esetre szól, ha Oroszország megtámadja Lengyelországot.

Az angol sajtó a román—magyar viszony javulásáról

London. A vasárnapi lapok a balkáni államok magatartásával foglalkozva rámutatnak arra, hogy egy semleges blokk létesülésére mind nagyobb a kilátás. Ebbe a blokkba belevonják Magyarországot is. Nagy jelentőséget tulajdonit az angol sajtó annak a ténynek, hogy Románia és Magyarország között az utóbbi napokban egyre szivélyesebb viszony alakult ki. A Daily News szerint rövidesen minden vitás kérdésben meg fog egyezni a két szomszédos ország és nem lesz akadálya annak, hogy Magyarország is résztvehessen a balkáni államok blokkjában, amely a legszigorubb semlegesség álláspontjára helyezkedik, de viszont el van tökélve arra is, hogy semlegességét mindenkivel szemben megvédelmezi.

Javul az orosz—japán viszony

Tokio. (Rador.) Tsurugából jelentik, hogy a szovjet hatóságok által már hosszabb idő óta visszatartott nyolc kisebb japán gőzöst rövidesen szabadonbocsájtják. Jól értesült helyről jelentik azt is, hogy a moszkvai tárgyalásokon, amelyet Togo moszkvai japán követ Molotov külügyi népbiztossal folytat, mindkét ország részéről 6—6 megbizott vesz majd részt.

A szovjet uj balti-i politikája

Riga. A Lett hirszolgálati iroda jelentése foglalkozik azokkal a külföldön elterjedt hi-

URANIA Telefonelővét: 12-32.
3-kor elosó helyárakkal. 5, 7.15 és 9.30 órakor
Szovjet-orosz mestermü az orosz világbirodalom megalkotójáról
„POLTAVA"
Gigantikus m retek, realisztikus alkotások.
Aradon soha nem látott film

rekkel, amelyek szerint Szovjetoroszország állitólag fenyegetné a Balti államok semlegességét. A félhivatalos jelentés idézi a Lett köztársasági elnöknek egyik amerikai lap számára adott nyilatkozatát. Az elnök ebben a nyilatkozatában megcáfolja a lett semlegesség megsértéséről elterjedt hireket és hangoztatja, hogy a Balti államokat nem fenyegeti veszély.

Az észt külügyminiszter vasárnap Moszkvába érkezett. Hir szerint ez az ut azzal áll összefüggésben, hogy Észtország megfelelő biztositékot akar szolgáltatni Moszkvának semlegessége megőrzésére. Más forrásból származó hirek viszont ugy tudják, hogy Oroszország protektorátusa alá akarja venni Észtországot, de legalább is, azt akarja elérni, hogy bizonyos szigeteket teljesen fegyverteleniteseek és kivonják azokról a katonaságot.

Németország ragaszkodik balkáni kapcsolataihoz

Berlin. A Deutsche Diplomatische Correspondenz ujabb cikkben foglalkozik a balkáni államok semlegességének kérdésével és azt irja, hogy a balkáni államok megtalálták már régebben természetes kapcsolataikat Németországgal és bizonyos együttmüködés még annak idején létrejött, aminek következtében régen folyik különféle árucikkek kicserélése. Ezeknek a kapcsolatoknak megváltoztatása nem áll érdekében se Németországnak, sem pedig a balkáni államoknak. Németországnak a délkeleten nincsenek további politikai érdekei, csupán az az érdeke, hogy ez a terület ne bocsájtkozzék kalandokba és ne ingassa meg jelenlegi kapcsolatait. A délkeleti államok ne áldozzák fel magukat egyes hatalmak esetleges céljainak. Nekik meg van minden esbetőségük arra, hogy kivül maradjanak a jelenlegi viszályon. Németország azonban hajlandó bárhol a veszélyeztetett érdekeiket megvédeni. A németek nyugalmat kivánnak a sokat szenvedett balkáni népeknek.

II.

Harc a tengereken

Hajsza a „dugáruk" után

London. A Reuter jelenti: Angol hivatalos részről behatóan foglalkoztak azokal a német fenyegetésekkel, amelyek megtorlást helyeznek kilátásba az angol és francia hadihajók által végrehajtott tengeri blokád miatt.

Angol hadihajó erőszakoskodása

Berlin. A Német Távirati Ügynökség venezuelai jelentése szerint egy angol hadihajó a venezuelai felségjog alá tartozó vizeken feltartóztatta és a hajó kapitányának tiltakozása dacára átkutatta a köztársasági elnök tulajdonát képező yachtot. A venezuelai kormány diplomáciai uton jelent be tiltakozást Londonban a jogsértő cselekedet ellen.

A Haseside elsüllyesztése

Dublin. (Rador.) A Haseside nevü angol kereskedelmi gőzöst egy német tengralattjáró elsüllyesztette. Huszonkét főből álló személyzete megmenekült.

Svéd kereskedelmi hajó pusztulása

Oslo. A Gertrud Bratt svéd kereskedelmi gőzöst az északi tengeren német tengeralattjáró elsüllyesztette. Az ezerötszáz tonnás hajó legénysége mentőcsolnakokon megmenekült.

A hajó kapitányának előadása szerint a német tengeralattjárót német repülőgépek támogatták az üldözésben.

A francia sajtó beállitása

Páris. A Jour azt irja, hogy a német birodalom elől a tengeri kereskedelmi közlekedést a Balti-tenger kivételével teljesen elzárták. A német kereskedelmi flotta teljesen megbénult. Németország kivitele 50 százalékkal csökkent. A német kézbe ment lengyel bányák a Saar vidék termelésének felét sem pótolják, ezek pedig állandó francia tüz alatt állnak, a többi ipar telepeket a francia és angol repülők folyton fenyegetik.

III.

A lengyel hadszintér német—szovjet felszámolása

Berlin. A német távirati iroda jelenti: A német főhadiszállás által kiadott harci jelentés a következő:

— A német csapatok a demarkációs vonalig mindenütt folytatták harci tevékenységüket. Tomasovtól délre megtörték a lengyelek ellenállását és megakadályozták, hogy kelet felé a lengyel csapatok áttörjék a német arcvonalat. A lengyel csapatok visszavonulnak és mindenütt az orosz csapatokba ütköznek. Modlinból és Varsóból tovább folyik a lengyelek menekülése.

Varsó pusztulása

London. Varsóból érkezett jelentések szerint a német tüzérség 24 órán keresztül éjjel-nappal szakadatlanul bombázta a fővárost. A borzalmas ágyutüzelésnek az volt a célja, hogy Varsó városának ellentállását megtörje. Az ágyuzás szünetében német repülők jelentek meg a főváros házai fölött és bombákat dobtak le.

Varsó lakossága a borzalmak óráit élte át. Az ágyulövegek egész házsorokat pusztitottak el. Sebesültekkel zsufolt kórházakra zuhantok ágyulövedékek és a repülőgépek bombái.

Négy templomot döntött romba az ágyuzás. A huszonnégyórás bombázás több mint ezer emberéletet követelt. Az áldozatok legtöbbje asszony és idősebb férfi, akik nem tartoztak a hadsereg kötelékébe. A rettenetes megpróbáltatás azonban nem törte meg Varsó lakosságát, amely tovább folytatja az ellentállást.

„Varsó II." megsemmisült...

Varsó. A Havas hirszolgálati iroda jelenti Varsóból: A lengyel kézben lévő Varsó II. rádióállomás tegnap bombatalálat következtében megsérült és igy kénytelen volt adásait félbeszakitani. A lengyel főváros most már csak rövidhullámu adóállomással tart fenn kapcsolatot a külvilággal. A rövidhullámu adóállomáson tegnap jelentették, hogy a német tüzérség 20 órán át bombázta a fővárost. Varsó rengeteget szenvedett a bombázástól, egész házsorok dőltek romba, megsérült ezenkivül nagyon sok középület is. A bemondó ezután jelentette, hogy Varsó egészen a végsőkig, mindhalálig küzd és a fővárost utolsó emberig védik.

Német népszavazás lesz Lengyelországban?

Rigából jelenti a Telca Press: Berlini diplomáciai körökben kijelentették, hogy a Harmadik Birodalom a lengyelországi harcok befejezése után azonnal népszavazást rendel el Lengyelországban. Az uj lengyel kormány a német kormánnyal fog együttmüködni és a népszavazás utján nyert bizalmi szavazatok alapján müködik.

A jelen pillanatban még nem jelölték ki azt a személyt, aki az uj lengyel kormány élén fog állani.

Hela félszigetének ostroma

A német haderő főparancsnokság jelentése szerint, a német csapatok a keleti arcvonalon tervszerüen folytatják a demarkációs vonalra való visszavonulást. A legutóbbi 24 órában Modlinból és Pragából több menekült érkezett. A tenger közelében operáló német harci egységek támadást intéztek a Hela félszigeten kiépitett lengyel állások ellen.

A szovjetcsapatok uj helyzetfoglalása

Moszkva. A szovjet csapatok főparancsnoka tegnap az esti órákban a következő hadijelentést adta ki:

— A szovjet csapatok megkezdték az egész vonalon a Németországgal megállapitott demarkációs vonal felé való előnyomulást. Vasárnap elfoglalták Stryjt, Grodogort és a keleti arcvonalon a Bialisztok, Bresztlitovsk, Gorel, Vladimir Volinski—Lemberg vonalon állanak.

A német véderő főparancsnokság jelentésével kapcsolatban a Deutscher Dienst közli, hogy a német csapatoknak a demarkációs vonal irányában való mozdulatai során Breszt-Litovszkban ünnepélyes külsőségek között történt meg a csapatok felváltása. Ennek során a német csapatok, majd utánuk a szovjet csapatok diszmenetben vonultak fel a városban a német és szovjet vezérkar előtt.

Az oroszok Galicia petróleum-vidékén

Moszkva. A szovjetcsapatok főparancsnoksága a következő legujabb hadijelentést adta ki:

A szovjetcsapatok folytatták előnyomulásukat a demarkációs vonal irányába. A csapatok Bresztlitovszktól északnyugatra 20 kilométert haladtak előre. Lembergtől 20 kilométernyire elfoglalták Dohobicét, a petroleum vidék központját.

Idegen repülő Hollandia fölött

Amszterdam. (Rador.) Egy idegen repülőgép vasárnap elrepült a Guepfrei tartomány felett. A holland vadászgépek nyomban üldözésére siettek. Az idegen gép azonban Emmerich irányában eltünt.

Németország tiszteletben tartja Belgium, Hollandia és Luxemburg függetlenségét

Berlin. Göbbels propagandaügyi miniszter fogadta a külföldi ujságirókat és előttük a következőket mondotta:

— Németország tiszteletben kivánja tartani Belgium, Hollandia és Luxemburg semlegességét. A német birodalom nemcsak ezeknek az országoknak semlegességét biztositja, hanem tiszteletben kivánja tartani valamennyi semleges ország semlegességét is. A propagandaügyi miniszter rátért azokra a külföldön elterjedt hirekre, amelyek szeint a cseh—morva protektorátus területén 5000 letartóztatás történt volna. Göbbels elmondotta, hogy a külföldi ujságiróknak módot nyujtott, hogy ezeknek a hireknek valótlanságáról meggyőződést szerezzenek.

Az orosz szervezkedés hullámai...

A szovjet lapok foglalkoznak a lengyel területek gazdasági és politikai megszervezésével. Megállapitják, hogy nagyarányu letartóztatások történtek és ezek között kizárólag olyan lengyel politikai előkelőségek szerepelnek, akik a németek elől erdőségekbe menekültek és itt a szovjet csapatok kezébe kerültek. Nagy sulyt helyeznek az elfoglalt területeken élő lakosság politikai megszervezésére. Különösen az ukránok irányában folytat nagy propagandát a szovjet. A kiewi rádió külön leadásokban közli a szovjetkormány utasitásait. Tiz ezer gramofonlemezt szállitottak ukrán területre, amelyek a szovjetunio céljait propagálják. Az orosz lapok jelentései szerint, már eddig is elérték azt, hogy a lakosság széles rétegei a rubelt előnyben részesitik a zlotv felett.

CORSO MA: 5, 7.15 és 9.30 órakor
Maria Walewska
Greta Garbo, Charles Boyer. HIRADÓ

A legujabb hajszinesités, modern frizura, festés és dauer EIPERT-salonjában készül, Str. V. Goldis 6. — TELEFON: 21-41.

Freud halálára

*

Látni és meglátni, tudomásul venni és megérteni, az élet jelenségeinek érzékelésén tul az okokat kikutatni, megmagyarázni — ez a kulcsa annak a tudománynak, amelynek kiteljesedése Freud Zsigmond nevéhez fiüződik Annak a nyolcvanhárom esztendős férfinak a nevéhez, aki most örök álomra hunyta be sokat látott szemét a háboru izgalmait élő Londonban. Freud Zsigmond az emberiség nagy tanitómesterei közé tartozik és amikor ezt megállapitjuk, szándékosan nem használjuk a mult időt, mert ha valamikor igaz az a kissé elcsépelt mondás, hogy az elhunytat a halál csak testében ölte meg, akkor a freudok azok, akik a földi lét megszünése után is tovább élnek, munkájuk továbbra is megmarad.

Freud Zsigmondot nem kell bemutatnunk, de napjaink szükségessé teszik, megkivánják és a jobbnak remélt holnap egyenesen megköveteli, hogy hangsulyozzuk: területeket hóditanak meg a harcrakész hadvezérek, határokat ostromolnak a hadseregek, az emberiség ellenségekkel harcol, de a nagy ismeretlen, a saját érzésvilágunk meghóditatlanul, idegenül kuszálódik bennünk. A kihült nyolcvanhárom éves test mellől fennhangon kell hirdetnünk: Freud Zsigmond élt, dolgozott, felfedezője volt az ember lelkének, ennek a veszedelmekkel fenyegető sötét világnak, ahol az érzések, élmények, emlékek és ezeknek talajából sarjadó indulatok ugy préselődnek egymásra, mint őserdőben a vadul burjánzó növényzet.

A lélekelemzés ma már közkincs és hosszu időn keresztül divatos jelszó volt, mégis elhanyagolt eszköz, amikor az élet irányitásáról, az emberi sorsról van szó. Freud óta adva a lehetőség, hogy ne csak lássunk, hanem meglássunk, ne csak tudomásul vegyünk, de megértsünk magunkkal kapcsolatosan látszatra megmagyarázhatatlan jelenségeket és kiteregessük ismeretlen énünk titkait. Utat taposott ez az ember a rengetegben, követendőt társadalomtudomány és politika számára, mégis járatlan ez az ut, mert az emberiség a régi ösvényeken rohan homályos célok, érthetetlenül beteljesedő célok felé.

Egyik legnagyobb érdeme Freudnak, hogy az álmokat kiemelte a babonák és rejtelmes jóslások homályából és tudományos pontossággal állapitotta meg az általa elemzett álmok értelmét és állitotta össze ezek alapján álomelméletét — mondja róla egyik könyvének előszava. És az, hogy ebből kitisztázta a valóságot: az ember nappal is álmodik, ezt álmodozásnak nevezik köznyelven és Freud megállapitotta, hogy ez az álmodozás lelkileg épp ugy folyik le, mint a tulajdonképeni álom, hogy a költői képzelet és az álom tokonfolyamatok és ilyenmódon nagy összefüggések szálai bontakoztak ki. Nagy összefüggések, amelyek a kutató szem előtt beláthatatlan távlatokat nyitottak meg és lassanként bizonyossá tették: nem elég az életet, mint események láncolatát tudomásul venni Az élet jelenségei okozatok és ezeknek okait ki lehet, sőt ki kell kutatni.

A nagy tudós, a nagy felfedező számára azonban mély megrázkódtatást jelentett, amikor egyre terebélyesedő megismerés-fájának nagyszerü mellékhajtása feilődött és dr. Adler Alfréd bécsi idegorvos kivált a „Freud-iskolából", hogy önálló tanitásaival az individuálpszichológia megalapitójává legyen. Adler tovább ment egy lépéssel és amikor elfogadta, hogy az élet eseményei, jelenségei, az emberi társadalom egyéni és tömegnyilatkozásai valójában okozatok, felállitotta azt a tételt, hogy a lelki vonatkozások, a cselekedeteknek ezek az irányitói, maguk sem okok, hanem szintén csak okozatok. Az emberi lélek neszelését jelentik a külső világ behatásaira.

Freud ellenállott és egyre jobban kilengett a maga tételének igazolásában, Adler dr. szivósan ragaszkodott megállapitásaihoz, amelyek valójában nem jelentették Freud tanainak megtagadását, ellenkezőleg, tovább fejlesztették annak jelentőségét. Mint ahogyan a korszerü, csodálatos müszerek nem jelentik az első mikroszkóp jelentőségének lekicsinylését, ugy a freudi tudomány-szemüveg továbbcsiszolását jelentette az adleri tanitás megjelenése. Adler Alfréd azonban ugyan ugy kilengett a maga igazának megokolásában, mint Freud ugy hogy együttműködés helyett szinte egymással szembekerültek. De kétségtelen, hogy tudományos vetélkedésükből olyan lélektani módszer szürődik le, ami szilárd alapköve lehet, az egyéb körülmények jobbrafordultával az ember fejlődésének, a társadalom uj elrendeződésének. És, ha szükség volt arra, hogy ebben higyjünk, bizzunk, reménykediünk, erre soha sem volt nagyobb szükség, mint éppen most, amikor a társadalom nehézkedési törvényeinek hatása alatt az emberi együttélés minden megnyilatkozása hábORgó hullámzással keres uj egyensulyhelyzetet.

Az emberiség évszázadok óta ébren is álmodik. A lélek bonyolult ösvényének utvesztőjében lappangó indulatok, vágyak, akarások tombolnak éber képzelődésünkben. Az emberiség rosszat álmodik, borzalmasan nyomasztó önkivületben tépi, marcangolja önmagát. Freud meghalt, nem elemezheti már ezt az álmot, de itt maradt öröksége, a tudományos kutatás remek tanitása, amit nem szabad elhanyagolni, mellőzni, — amint évszázadok óta hiánya volt az emberi közösség fejlődésének — ha majd végre tényleg sor kerül arra, hogy véget vessünk a vad, vérpárás, erőszaktól terhes álomnak...

BALLA KÁROLY

IV.

A nyugati front eseményei

Ujabb röpirat-záport zuditottak Németországra az angol repülők

London. Angol repülőgépek vasárnap este felderitést végeztek Németország nyugati és északi részében és rengeteg ujabb röpcédulákat dobtak le.

Visszavert német rohamok

Páris. A francia nagyvezérkar vasárnap a következő jelentést adta ki: Az éjszaka folyamán visszavertük a németek támadását, amelyeket a Saar vidékétől keletre levő állásaink ellen intéztek.

A Havas-ügynökség jelenti: Párisban valószinünek tartják, hogy a német hadvezetőség a nyugati arcvonalon a jövőben rendkivül nagyszabásu támadási kisérletet indit meg. A Le Journal szerint keletről a német hadsereg átszállitása a nyugati arcvonalra már előrehaladt. Másfelől azt tartják, hogy az angol s francia hadvezetőség rendkivül jó tanulságokat von le a lengyel harcterekben alkalmazott német módszerekről.

A Havas távirati iroda jelenti: Vasárnap az egész nyugati fronton végig, előörsi tevékenység folyt. Különösen Zweibrück közelében volt élénk a tüzérségi harc, ahol a német gyalogság támadásra indult a francia vonalak ellen. A francia csapatok a támadást visszautasitották.

Az elmult éjjel német csapatok Weissenburg mellett támadásra indultak. Ez a község Saarbrückentől hatvanöt kilométernyire fekszik keleti irányban. A német támadást itt is feltartóztattuk és visszavertük. Perl közelében egy harmadik német támadást nemcsak visszautasitottunk, hanem ellentámadásunk során egy fontos dombot foglaltunk el, amelyre tüzérségünket felvontattuk és ahonnan sokkal hatásosabban folytathattuk a tüzérségi harcot. A francia mozsár- és várágyuk intenziv erővel tüzelnek a Siegfied-erődítmények re és nagy pusztitásokat okoznak. A francia tüzérség a Saar magaslatain szilárdan megvetette lábát és erős tüzérségi tüzelés alatt tartja a Siegfried-erődöket.

Ujabb francia előnyomulás

Páris. A francia fővárosban hétfőn délelőtt ujabb francia hadijelentést tettek közé, amelynek szövege a következő:

— Állásainkat helyenként megjavitottuk. A Zweibrückentől délkeletre elterülő vidéken a tüzérség mindkét oldalon élénk tevékenységet fejtett ki.

A hivatalos harctéri jelentéssel kapcsolatban a Havas-ügynökség megemliti, hogy vasárnap ismét megerősödött a francia előrehaladás az ugynevezett „Senki földjén" a Saar folyótól keletre és a Zweibrücken várostól délre elterülő dombvidéken. Lehet, hogy a német felderitő tevékenység nagyobb szabásu hadmüveletek előfutária és hogy a német csapatok szeretnék visszafoglalni a két erődvonal között a franciák által elfoglalt területeket. De a franciák ezeket az uj területeket jelentősen megerősitették. Vasárnap a francia felderitőgépek nagyobb számban emelkedtek fel és felvételeket készitettek a német állásokról. A német repülőgépek erre szintén nagyobb számmal jelentek meg, de összeütközésre nem került a sor.

Ki az „angol Göbbels"?

Lord Perth lett a tájékoztató miniszter Angliában ami megfelel a német propaganda-miniszteriumnak

Perth lord még a legtöbb angol előtt is misztikus lénynek tünik fel. Ezt különösen a tartózkodásának lehet tulajdonitani, ami minden ténykedésében megnyilvánul. Mindig nagyon félt a szenzációktól és nyilvánosságtól és ezért igyekezett a második vonalban állni és a dolgokat másodkézből irányitani.

Mint tájékoztató miniszter azonban a lapok első oldalára került. Sokan szakértőt szerettek volna a propagandafőnöki székben látni, mikrofonnal az egyik kezében és kialudt szivarral a másikban Hogy ezeknek volt-e igazuk, vagy sem, azt a jövő fogja megmutatni.

Gyakran mondták, hogy Perth lord Anglia Göbbels doktora, ez azonban egyáltalán nem felel meg a valóságnak. A két „főnök" temperamentuma, ideáliaik és módszereik egészen ellentétesek.

A Perth-családot 600 éve ismerik Skóciában és Perth lord a család 16-ik sarja.

Aki megdolgozott karrierjéért

Nemessége ellenére Perth lord nagyon megdolgozott a karrierjéért. Miután elvégezte az etoni főiskolát, a külügyminiszteriumba került, ahol hat évig mint egyszerü tisztviselő dolgozott. Rendkivüli munkabirással, végtelen türelemmel megáldott, jellegzetesen aprólékos ember. Még az iskolában is „Little by little" (lassan, csak lassan) gunynévvel illették a társai, flegmatikus és biztos munkája miatt.

Igy lassanként mégis emelkedett Perth lord. A párisi békekonferencián Balfour lord az akkori idők külügyminiszterének jobbkeze volt. Később, amikor megalapitották a Népszövetséget, Clemenceau — ki nagyon sokra becsülte — közbenjárására őt nevezték ki a miniszteri székbe.

Perth lord 14 éven keresztül végtelen szorgalommal látta el felelősségteljes feladatát. Állandóan pipával a szájában, többet dolgozott, mint bárki Genfben. Akkor Sir Eric Drumondnak hivták.

Rendszerint elsőnek ment be a hivatalba és utolsónak jött ki. Mindig szeretett távollálni és egyedül dolgozni. Ugy hogy a Népszövetség nem egy tisztviselője éveken keresztül nem beszélt vele. A tartózkodása nem gőgöt, vagy nem öntudatot jelent hanem szerénységet. Perth lord filozófus aki maga is keveset beszél és nem szereti a sok beszédet.

Magas, sovány, szurós tekintetü, zárt aiku Lord Perth nagyon szeret golfozni, halászni és szereti a jó ételeket és italokat.

1933-ban a Népszövetség volt titkára római angol nagykövet lett. Itt rövidesen jó barátja lett Ciano grófnak és a Duce-nak is. Mussolini, amint Rómában mesélik, nem egyszer mondotta: „Rómában rajtam kivül csak egy ember dolgozik igazán: az angol nagykövet!"

Aki egyengette az angol—olasz barátság sorsát

Számos alkalommal rábirta Ciano grófot, hogy kobozza el az angolokat tul vehemensen támadó olasz lapokat. Lassanként egyengette az angol—olasz megbeszélések utját sohasem vesztette el a kedvét a legválságosabb időkben sem. Ismét és ismét próbálkozott, amig csak nem sikerült

Ma már nem titok, hogy Perth lord rávette Mussolinit, hogy az utolsó pillanatban beavatkozzan München előtt. Mikor néhány hónappal ezelőtt elhagyta a római nagykövetséget, vissza akart vonulni skóciai birtokára. Mikor azonban a miniszterelnök felajánlotta neki a tárcát, egy pillanatig sem habozott és azonnal elvállalta a rábizott feladatot.

A volt római nagykövetnek most világosan meg kellett mutatni, hogy mi Anglia külpolitikája a baráti és az ellenséges államokkal szemben. A tisztsége nem szinekura hanem ellen-erő, amelynek meg kell semmisiteni az óriási apparátussal dolgozó német propagandát, amely hat éve — a megalapitása óta — zavartalanul müködött.

Az uj miniszter egyébként nem jött felkészületlenül erre a helyre. Szintén tragikus időkben, a világháboru alatt állott már ennek a hivatalnak élén. Több nyelven beszél és ugy tudják, hogy Perth lord a világ összes népei helyzetét és pszichológiáját legjobban ismeri. Minden uj eszme érdekli s a progresszió nagy barátja.

Az angol propaganda uj főnöke — akárcsak haldani mestere, Balfour lord — inkább filozófus, mint politikus. Szelleme nem szenvedélyes hanem teremtő. Nem fényes kezdeményező, hanem kiváló szervező, megállja a helyét egy zsenivel szemben is.

FORUM filmszinház. Tel.: 20-10.
Ma, minden idők legizgalmasabb és legszenzációsabb kalandorfilmje,
„ZORRO" II. rész
John Carrol, Helen Christian és Noah Berry-vel a főszerepben.
Előadások: 5, 7.15 és 9.30. 3-kor mat. olcsó helyárral

Női kabátszöveteket, vásznakat, asztalnemüeket, melyek a végkiárusitásból kimaradtak lakásomon árusitom **I. Grünberger** MOISE NICOARA 1. I. EMELET.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgönycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

Az aradi légvédelmi előadások sorrendje

Általános érdeklődés jegyében folytak tovább a hétfői napon Aradon a légvédelmi előadások. A hétfői napon kezdődött meg a második sorozata az előadásoknak és ez alkalommal minden jelenvolt megkapta már a kis kék könyvecskéjét, amelyben

a két első óra lehallgatását igazolja a pecsét.

Ezen a héten mindenki kézhez veszi majd az előadások során ezt az igazoló könyvecskét és a harmadik sorozat megkezdésekor már a helyszinen pecsételik a következő rubrikát ugy, hogy a huszonnegyedik óra lehallgatása után a könyvecske teljesen megtelik. Ismételten felhivjuk a közönség figyelmét arra, hogy

az előadások kezdete előtt tiz-tizenöt perccel menjen a Central mozgóhoz, mert abban a pillanatban, ahogy megtelik a terem, az ajtókat lezárják.

Ha valaki lekésik, akkor kénytelen egy órát várakozni, hogy a következő előadási óra kezdetekor bejussan. Egyébként a betürendtől függetlenül, azok akik kintrekedtek a következő előadásra bemehetnek a terembe. A további előadások sorrendje:

Szeptember 26-án kedden III. kerület 7-től A—H, 8-tól I—P, 9-től R—W.

Délután IV. kerület 3-tól A—H, 4-től I—P, 5-től R—W.

Szeptember 27-én V. kerület 7-től A—H, 8-tól I—P, 9-től R—W.

Délután VI. kerület 3-tól A—H, 4-től I—P, 5-től R—W.

Itt irjuk meg, hogy az állami és általában a köztisztviselők számára

csütörtök délután négytől ötig és öttől—hatig, vasárnap délelőtt tiztől—tizenegyig tartanak előadást.

Lehetővé teszik a magántisztviselők számára is, hogy rendes napi munkájuk megszakitása nélkül vehessenek részt az előadásokon, ezért

a magántisztviselők vasárnap délelőtt 9—10 órakor részesülnek légoltalmi kioktatásban.

Figyelmezteti a városi légoltalmi hivatal a kereskedelmi és iparvállalatokat, hogy külön értesitésre már nincs idő, ezért jelen közlést tekintsék hivatalos tudositásnak.

— **A bucureşti- pápai nuncius kihallgatása a Szent atyánál.** Cassullo Andrea bucureşti-i apostoli nuncius több napi vatikánvárosi tartózkodás után visszautazott Bucureştibe. A nunciust XII. Pius pápa magánkihallgatáson fogadta.

— **Meghalt Danilo herceg.** Rómából jelentik: Danilo herceg, Montenegro volt trónörököse, az olasz királyné testvére, ma 68 éves korában meghalt.

— **CALINESCU ÖZVEGYÉNEK ÉLETJÁRADÉKA. Bucureşti. A Monitorul Oficial mai száma rendelettörvényt közöl, amelynek értelmében Adela Călinescu, az elhunyt miniszterelnök özvegye havi ötvenezer leles életjáradékot kap október elsejei hatállyal. Az életjáradék mentes minden jelenlegi és eljövendő adó alól.**

— **Pacha Ágoston dr. megyéspüspök részvéttáviratot intézett a kormányhoz.** Temesvárról jelentik: Călinescu Armand miniszterelnök tragikus halála alkalmából a temesvári katolikus egyházmegye is kifejezte mélységes részvétét. Pacha Ágoston dr. megyéspüspök az egyházmegye és a maga nevében részvéttáviratot intézett a kormányhoz.

— **Feiks Jenő halála.** Budapestről jelentik, hogy Feiks Jenő festőmüvész hosszu és kinos szenvedés után hétfőn 61 éves korában meghalt.

— **Az egyiptomi trónörökös látogatása.** Kairóból jelentik: Mohamed Ali, az egyiptomi trónörökös, ma látogatást tett az olasz nagykövetségen. A trónörökös hosszu és barátságos megbeszélést folytatott a kairói olasz nagykövettel.

— **Befejezés előtt a német—román gazdasági tárgyalások.** Bucureşti. A német—román gazdasági tárgyalások, amelyeket a nemzetgazdasági miniszteriumban folytatnak, befejezéshez közelednek.

— **A varsói szovjetkövetség sorsa.** Moszkvából jelentik: Itt valószinűnek tartják, hogy a moszkvai lengyel nagykövetség tagjait tuszul fogják amig a szovjetkormány tudomást nem szerez a varsói szovjet nagykövetség személyzetének hollétéről.

— **NYUGDIJASOK FIGYELMÉBE! Az aradi pénzügyigazgatóság felszólitja a havi nyugdijasokat, hogy nyugdijkönyveikkel kedden és szerdán jelentkezzenek az egyes adókerületek hivatalainál a könyvecskék láttamozása végett. A nyugdijak kifizetésére csütörtöktől kerül sor.**

— **Fritsch tábornok temetése.** Berlinből jelentik: Fritsch tábornok földi maradványai hétfőn este érkeztek meg Danzigból a stettini állomásra. A holttestet katonai pompával szállitották a német főparancsnokság épületébe.

— **A PÁRISI SZOVJETNAGYKÖVET TANÁCSKOZÁSA. Párisból jelentik: De Ribes francia külügyi államtitkár hétfőn délután hosszabb kihallgatáson fogadta Surics párisi szovjet nagykövetet.**

— **Megérkezett Constantába a „Sulina".** Constantából jelentik: Ma megérkezett a constantai kikötőbe a „Sulina" nevü hajó, amelyet a közelmultban Olaszországban épitettek. Ezen kivül még három kereskedelmi gőzöst rendeltek Olaszországban, amelyek a következő elnevezéseket kapják: Cavarna Balcic és Mangalia. A gőzösök ultra-modern berendezést kapnak és gyorsaságuk 14.6 csomó. A Sulina-gőzös Constanta és a Közelkelet között bonyolitja le a forgalmat.

— **Kolosvári-Borcsa Mihály magasrangu olasz kitüntetése.** Budapestről jelentik, hogy Da Vinci gróf budapesti olasz követ ma átnyujtotta Kolosvári-Borcsa Mihály volt sajtófőnöknek, a sajtókamara elnökének az olasz koronarend tisztikeresztjét.

— **Ügyvédi esküttétel.** Hétfőn délelőtt Ludosan Nicolae törvényszéki főelnök szobájában dr. Weinberger Jenő, fiatal aradi ügyvéd a főelnök kezeihez letette az ügyvédi esküt. Az ünnepélyes aktusnál jelen volt dr. Moldovan Silvius, az Ügyvédi Kamara dékánja is. Az ügyvédi esküt tett dr. Weinberger Jenőt kartársait és barátai jókivánságaikkal keresték fel.

— **A magánházakat nem kell átfesteni.** Az Aradváros vezetősége által hirdetett rendelet VI-ik szakasza értelmében valamennyi köz- és magánvállalat, valamint intézmény köteles a tulajdonában levő ingatlanokat khaki szinüre festeni. A légvédelmi hivataltól nyert értesülésünk szerint ez a rendelkezés nem vonatkozik a magánházakra, azonban abban az esetben, ha az illető háztulajdonos a jövőben a tulidonában levő ingatlant átfesteti, azt kizárólag khaki szinüre festetheti.

Sebes Ily

ritmikus torna iskolájában (a zsidó iskola tornatermében) a tanitás október 2-án megkezdődik. ■

Beiratkozások: Bul. Carol 33. Telefon 2252.

— **A „Thalia" uj magyar évadnyitása.** Kolozsvárról jelenti távbeszélőn az Aradi Közlöny tudósitója: A Thalia Rt. az elmult este tartotta megnyitó előadását. Szinre került a „Déryné ifjasszony" cimü darab, mely igen nagy közönség- és sajtósikert aratott. A megnyitó előadás alkalmával a kolozsvári közönség zsufolásig töltötte meg a szinházat és ünnepelte kedvenceit.

Csak stilusosan

A népszónok szerelmi vallomása...

Az őszi érettségi vizsgálatok eredménye Aradon

Az Aradon szerdán kezdődött őszi pótérettségi irásbelije jó eredménnyel zárult. A bizottság ugyanis

a 83 jelentkező közül hetvennégynek a dolgozatát nyilvánitotta sikeresnek.

Igy a jelöltek közül kilencven százaléka kerül szóbelire, köztük a Katolikus főgimnázium mindhárom jelentkezett növendéke: Endrődi László, Phaffenhuber Ottó és Sarus Ferenc. Az érettségiztető bizottság rendelkezése értelmében, szeptember 25-től kezdődőleg naponta tizenöt jelölt felel le.

A vasárnapi szóbeli vizsgálatok után az alábbi kilenc jelöltet nyilvánitotta érettnek a bizottság: Homescu Gheorghet, Ioja Nicolaet, Raţiu Eugent, Tirea Mihaiţ, Armulescu Constantint, Băloni Dumitrut, Butuie Eugent, Iacobescu Alexandrut és Mondac Ladislaut.

— **Az összes magyarádi szőlőtulajdonosok** e héten okvetlen jelenjenek meg bor-könyvecskéikkel a Magyarádra kiszállt pénzügyi bizottságnál.

— **A mozikaraván Kolozsvárra érkezett.** Tudósitónk jelenti, hogy a propagandaminiszterium kulturkaravánja Kolozsvárra érkezett és a főtéren szerdától kezdve rendezi meg mozielőadásait.

— **Uj gázálarc-tipusok engedélyezése.** Mindazon polgári személyek részére, akikre nem vonatkozik a Monitorul Oficial január 30-iki számában megjelent 267. számu rendelettörvény, a légügyi és tengerészeti miniszterium engedélyezte a „Draeger" és „Auer"-rendszerü népies gázalarcok beszerzését az illetékes képviseletektől. A forgalomba hozott álarcok a légügyi és tengerészetügyi miniszterium bélyegzőjét kell viseljék.

— **Az uj banktörvény határideje lejárat előtt.** Bucurestiből jelentik: Október 29-én jár le az a határidő, ameddig az összes pénzintézeteknek alkalmazkodniok kell a banktörvény intézkedéseihez. Azokat a bankokat, amelyek a fenti időpontig nem alkalmazkodtak a törvényhez, feloszlatják. A legfelsőbb banktanácstól nyert értesülés szerint számos pénzintézet nem tett eleget eddig a törvényben foglalt kötelezettségeknek.

— **Magyar nótaszöveg-pályázat.** Tárgya: „Erdély". (Dr. Bánffy György-emlékverseny). A magyar nótacsokornak legszebb virágai azok a dalok, amelyek Erdélyről a nép száján keltek életre, vagy megihletett nótázók munkája nyomán bontottak szárnyat. Szép a csokor, csak kicsiny. Sok virágszálat lehet még beleköti, melyek büszkén hirdessék Erdély elbüvölő szépségeit. Hogy ez a bokréta minél szinesebb, minél dusabb, minél illatosabb legyen az Erdélyi Magyar Daliirodalmi Társaság az 50 éve elhunyt kiváló erdélyi dal költő br Bánffy György emlékére pályázatot hirdet erdélyi vonatkozásu, uj magyar nótaszövegek megirására. A pályázat részletes feltételei a következők: Pályázhat mindenki müdal, hallgató, vagy csárdásszöveggel. A szövegeknek azonban valamilyen vonatkozásban kell lenniök Erdéllyel. Nyomtatásban már megjelent, vagy máshol diiat nyert szöveggel pályázni nem lehet. A pályázat titkos, miért is a pályamüvekre csak jeligét szabad irni. A pályázó neves és pontos cime külön boritékban lezárva mellékelendő. Egy küldeményben azonos jeligével kell ellátni több pályamüvet is. Minden pályamü külön lapra irandó. Szövegenként tiz lei értékü postabélyeget kell mellékelni nevezési dijként. (Külföldiek nemzetközi válaszdijszelvényt mellékelienek). A pályázat határideje: 1939. november 1. A pályázatok a következő cimre küldendők: Sz. Nagy Endre főtitkár, Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 105., I. em. 7. A feltételeknek meg nem felelő küldeményeket a birálóbizottság nem veszi tekintetbe. Jutalmak: A birálóbizottság, melyben több kiváló erdélyi költő és dalszerző vesz részt a beérkezett pályamüvek elbirálása után — a pályázati határidőtől számitott 3—4 hét mulva — három I. dijat (aranyérem), négy II. dijat (ezüstérem) és öt III. dijat (bronzérem) oszt ki. A döntőbe érkezett legjobb szövegek irói elismerő oklevélben részesülnek. A pályázat eredményét az E. M. D. T. hirlapilag is közölni fogja. A dijat nyert szövegek megzenésitésére ugyancsak pályázatot fog hirdetni — lehetőleg még ebben az évben — és gondoskodni fog arról hogy a megzenésitett dalok nyilvánosság elé kerülienek. Éppen ezért az E. M. D. T. fenntartja magának az első kiadás jogát.

— **Koszorumegváltás** cimen a Szeretetház javára az alanti adományok folytak be: Steiner Samu ravatalára: Weiszberger Lipót 100 lei, Komlós József 100 lei, Muzsay József 100 lei, Gróf. Nemes és Schwartz 100 lei, Korányi Győző 100 lei, Rosenzweig József 100 lei, dr. Fischer Jenő 200 lei, Kabos Károly 100 lei, dr. Multas Jenő 100 lei, Lakatos Aladár 100 lei, Schillinger Andor 100 lei, Fischer József 100 lei, Pálfi Ernő 100 lei, Fried Lajos 100 lei, Seiler György 100 lei, Friedmann Gyula 100 lei, Ney István 100 lei, Kádár Aladár 150 lei. — Özv. Kohn Mórné ravatalára: Weiszberger Lipót 100 lei, Grüner Jakab 100 lei, Benedek Jenőné 100 lei, Markovits Ida 100 lei, Klein Sándor 100 lei, Grünberger Jenő 100 lei, Berkovits Samu 100 lei, dr. Brasch Aladár 100 lei, Halász Antal 200 lei, Halász Dezsőné 200 lei, Färber Lajosné 200 lei.

— *ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT: Páris 10, London 17,65, Newyork 442.25, Brüsszel 74.87, Milánó 22.50, Amszterdam 235.25, Berlin 176.*

— **Vorosilov nem megy Berlinbe?** Berlinből jelentik: Több lap az elmult napokban arról számolt be, hogy Vorosilov a hét végén a német fővárosba látogat el. Illetékes német körökben kijelentették, hogy erről az állitólagos utazásról semmit sem tudnak.

— **Ui kormányt alakitanak Kinában.** Sanghaiból jelentik: Ciung-King és Tokió között állitólag megenyhült a viszony. A feszültség enyhülése hir szerint annak tulajdonitható, hogy Moszkva állitólag nyomást gyakorolt volna Ciung-King-ra a béke megkötése céljából. Hir szerint a japánok által elfoglalt kinai területen uj kormányt alakitanának, amelynek fele Wang-Cing-Wei lenne.

— **Assisi Szent Ferenc napja Aradon.** Október negyedikére, Assisi Szent Ferenc napjának megünneplésére Arad katolikus társadalma méltó keretek között készült fel. A Minorita-rend legnagyobb ünnepére kilenc napi ájtatossággal készitik elő a hiveket. Az ájtatosságok tegnap kezdődtek. A szentbeszédet Vass Tibor dr. plébániai igazgató tartja.

— **Dr. Weinberger Jenő ügyvéd.** Duca-ucca 18. szám alatt nyitotta meg ügyvédi irodáját. Telefon: 19-33.

— **Légitámadás közben esküdtek örök hüséget.** A sok meglepő furcsaság között, ami manapság történik, nem utolsó az a hir sem, amit Párisból jelentenek. Az eset néhány nappal ezelőtt történt. A világváros egyik kerületének anyakönyvi hivatalában esküvő volt. Az egyik előkelő mulatóhely, a Tabarin első táncosnője, Irma Kennely házasságot kötött egy Varese nevü szimbolista költővel. Az anyakönyvvezető éppen az esketési szertartást végezte s amikor az ismert szavakat kimondta: „a törvény nevében, házasfelekek nyilvánitom önöket" — abban a pillanatban megszólaltak a vész-szirénák. A riadó, a vészesen, elnyujtottan hangzó szirénajelzések légitámadást jelentettek. Mindenütt óriási riadalom. Az anyakönyvvezető villámgyorsan befejezte a szertartást s a fiatal párral és tanukkal együtt a legközelebbi menedékhelyre rohant. Csak az anyakönyvi irnok maradt nyugodt, hóna alá kapta a jegyzőkönyvet s kezében egy persellyel nyugodtan lesétált a már zsufolásig megtelt menedékhelyre és ott, mintha semmi sem történt volna, megkezdte szokásos gyüjtését a szegények számára.

— VADKACSA-RAJ MEGRIASZTOTT EGY ANGOL VÁROST. London. Kent grófság egyik városkájában szombaton reggel váratlan légiriadót jeleztek. A lakosság rémülten menekült a közeledő „ellenséges repülőgépek" elől a fedezékbe. A légelhárító ágyukat is beállitották s mindenki izgatottan várta a bombázás megkezdését. Pár perc mulva azonban a légi riadó végét jelezték és csak ekkor derült ki, hogy nem ellenséges repülők, hanem csak egy vadkacsa-raj huzott el a város felett.

— KÜLÖN CÉHET ALKOTNAK A SZIKVIZGYÁROSOK. Temesvár. A nemrég megalakult cukrász-céhbe sorozták, a munkaügyi minisztérium rendelete folytán, a szikviz- és a csokoládégyárosokat is. Az igymódon összeállitott cukrászcéh képezi a tizenharmadik munkaadói iparoscéhet. A cukrász-céh most táviratot kapott a munkakamarától, amelyben ez a munkaügyi minisztérium legujabb rendelkezésére hivatkozva közli, hogy a szikvizgyárosokat ki kell vonni a cukrász-céh kereteiből, a szikvizgyárosok külön céhet fognak alkotni — a tizennegyedik munkaadói céhet — s abba a gáz- és ásványtartalmu vizet készitő iparosok és a rokonszakmák iparosai is beletartoznak.

• = **Okszerü takarmányozás** cimen Szeghő Dénes, nyug. állatenyésztési felügyelő, az EMGE állattenyésztési felügyelője tollából az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet Állattenyésztési Szakosztályának kiadásában, több mint 100 oldal terjedelemben, képekkel gazdagon diszitve egy igen értékes szakmunka jelent meg, mely ugy a kis, mint a nagyobb gazdák számára nélkülözhetetlen. A takarmányozás alapfogalmait a különféle szálas-, gyök- és gumós, valamint az összes abraktakarmányokat, azok tápértékét tudományos alapon, népies modorban ismerteti. Külön fejezetekben részletesen ismerteti a szarvasmarhák, lovak, sertések, juhok, baromfiak és egyéb apró háziállatok szakszerü takarmányozását. Külön fejezetben tárgyalja a növendék- és felnőtt használati és tenyészállatok, hizók, stb. gazdaságos táplálkozását. A könyv számos kimutatást közöl, amelyek a modern állattenyésztők részére gyakorlati téren sok értékes szemléltető tájékoztatást nyerhetnek. A diszes kiállitásu munka megrendelhető az EMGE-nél, Kolozsvár, Str. Regală 16. szám alatt 25 leiért, mely összegben a rendes postai porto is benne-foglaltatik. Ajánlott küldemény gyanánt a fenti árhoz 12 lei porto számitandó. A könyv minden nagyobb könyvkereskedésben is kapható.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
WEISZ gyógyszertár. Piata Avram Iancu 12.
JANKA gyógyszertár. Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszertár. Str. Mărăşeşti 1.

Negyven helyett ötven tanulót irhatnak be a felekezeti elemi iskolák egy-egy osztályába

Kolozsvár. A nemzetnevelésügyi minisztérium 169.451—939. szám alatt a gyulafehérvári Róm. Kat. Egyházmegyének távirati uton rendeletet küldött, amely a következőket tartalmazza:

„A minisztérium hozzájárul ahhoz, hogy a felekezeti elemi iskolák azokban a helységekben, ahol nem engedélyeztek még uj tanerő beállitását, tanerőnként ötven növendéket irhatnak be az 1939—40. tanévben az elemi oktatásról szóló régi törvény szerint".

A rendeletet Caliani nemzetnevelésügyi minisztériumi igazgató irta alá.

Hasonló rendelet érkezett a többi kisebbségi egyházakhoz is. A rendelet értelmében tehát az elemi iskolákban osztályonként, illetőleg tanerőnként ötven gyermek iratható be az eddigi negyven helyett. A felekezeti iskolák hatóságai ezekután pótlólag beirják azokat a tanulókat, akiket mint létszámon felülieket visszautasitottak.

A világtörténelem legnagyobb népvándorlása a lángban álló Kinában

London. Az évek óta harcban álló Kina ellenállásáról, életéről érdekes cikkeket irnak azok az irók, akik ismerték a háboru előtti Kina konzervativ szervezetét. A Kinával foglalkozó tanulmányokat összefoglalva közli most a Reader's Digest.

W. H. Donald, Anna Louise Strong, Pearl S. Buck és Schuyler Cammann irók megirják tanulmányaikban, hogy a háboru forgószelétől felkorbácsolt Kina a belső országrészek felé központositja ipari, gazdasági és kulturális életét. A sanghájí pénzintézetek és bankok, a pekingi egyetem tanárai és diákjai, a partvidékek sokmilliónyi lakossága a belső tartományokba özönlött, amelyeket természetes gazdagságuk ellenére eddig kiaknázatlanul hagytak. Ezekben a néptelen, primitiv tartományokban megszületett az uj Kina.

Vándorló egyetemek

A Kinát ismerő irók szerint a belső országrészek felé való özönlés a világtörténelem eddig ismert legnagyobb arányu népvándorlása, amely nemcsak sulyos problémákat okozott az érdekelt tartományoknak, hanem egyuttal energiát és intelligenciát is teremtett e problémák megoldására. Nankingot például már katonai tervek szerint üritették ki a kinaiak. A gyárakat és az egyetemeket meglepően nagy és hiánytalan felszerelésével együtt szállitották el. A nemzeti központi egyetem behajózta 1100 diákját, minden fakultását, teljes könyvtárát és laboratóriumi felszerelését és az egész egyetemet Csungkingba szállitották, ahol nem állott üres épület a nagy fölszerelés befogadására. Negyven nap alatt 24 ideiglenes egyetemi épületet emeltek.

A tiencsini egyetem már három évvel ezelőtt felépitette Csungking és Yünanfu városában a menekülése esetén befogadására alkalmas épületeket. A japánok összebombázták az egyetemet, amelynek felszerelése azonban már régen biztonságban volt. A siáni egyetem nyugat felé való utján is egyetemi előadásokat tart.

Az eddig teljesen szervezetlen kinai néptömegek most már sok szenvedés árán ugyan, de beleszoknak a szervezett életbe. Kormányszervek és régi, valamint uj társadalmi egyesületek igyekeznek megmenteni a menekülteket. Sokat közülük olyan tartományokba küldenek, ahol földet adnak nekik. Hupei tartomány negyvennyolc megyéje például 5000 menekültet fogadott be. A menekülteket megtanitják irás-olvasásra és a bizottságok igyekeznek munkát találni számukra.

A kormány jelenleg Nyugat-Kina legfontosabb kikötővárosában, Csungkingben székel. Az ideiglenes főváros körül óriási kiterjedésü termékeny sikság terül el, amelyet támadások veszélye nélkül müvelhetnek meg. Szecsuan tartomány, amelynek területe jóval nagyobb, mint az angol szigetek területe, eddig az egymással hadakozó tábornokok politikája miatt nem fejlődhetett. Most gyárakat épitettek ezen a vidéken és megkezdték a vasutépitést is.

Uj utak a külvilág felé

Kina, amely régi tengeri kikötőit elvesztette, a külvilág felé uj közlekedési utakat nyit. Uj kereskedelmi utháló zatot épitenek és a háboru első féléve alatt majdnem annyi uj utat épitettek, mint az ezt megelőző tiz év alatt. A legjelentősebb két uj ut a délnyugatra fekvő Burmába és az északnyugatra fekvő Orosz-Turkesztánba vezető országut. Indokina felé is megjavitották a közlekedést és az elfoglalt területekről felszedett vasuti sinek segitségével uj vasuti vonalat nyitottak.

A Csungking és Rangoon közötti kétezerszáz mérföld hosszu országutat egy évnél rövidebb idő alatt épitették meg. Ennek az utnak a nagy részét annak az utnak a nyomán épitették, amelyen még Marco Polo utazott. Asszonyok, férfiak és gyermekek ezrei dolgoztak az utépitésnél ők cipelték az óriási sziklákat, amelyeket öregek törtek kövekké.

A munkások messzi vidékekről jöttek és a dinamitot nem ismerték. A robbantások annyira szórakoztatták őket, hogy igyekeztek a robbantások közelében tartózkodni és igen sokan életükkel fizették meg kiváncsiságukat.

Az utépitők egyetlen modern eszköze a dinamit elhelyezésénél használt furógép volt, egyébként olyan primitiv munkaeszközöket használtak, amelyek közül többet már kétezer éve ismernek Kinában. Az épülő uttól nyolc napi járóföldre lakó falvak lakóit és idegen faju törzseket is bevontak az óriási munkába. A munkáért nem fizettek bért, azzal az indokolással, hogy az utat hadicélokra épitik.

A kinai kormány nagy erőfeszitéseket tesz az élelmiszerellátás javitására. A bankok sokmillió dollár hitelt folyósitanak talajjavitási és öntözési tervek megvalósitására. Eddig ópium, mák, rizs és szöllőtermelésre használt földeket gabonával vetnek be. Tudományos expediciók olajforrásokra bukkantak. Kihasználják az érc- és réztermelést, az aranyat. Szecsuan tartományban négyszer aratják a buzát évenként.

Egyesül a régi és a modern Kina

Miután Kina gyárainak és malmainak hetven százaléka elpusztult, vagy japán kézbe került, a harcban álló Kina katonái egyenruháit is Japántól volt kénytelen vásárolni. Hogy ezt a visszás helyzetet megszüntessék uj textilgyárakat alapitottak.

Csang-Kai-Sek feleségének tervei szerint harmincezer malommunkásnőt nyugat felé irányitottak az uj malomipar megszervezésére.

Miután a termelés terén a legtöbbet a kis szövetkezetektől várják, állami hozzájárulással és közadakozásból harmincezer szövetkezetet alapitanak. Ezek a szövetkezetek bőrcserzéssel, szövéssel, bányászattal, kohászattal és foglalkoznak.

Szövetkezetek látják el az áramszolgáltatást, ezek alapitanak cukorfinomitókat, konzerv- és dohánygyárakat. A régi Kina egyik legnagyobb ereje a decentralizált ipar volt. Most visszatérnek ehhez az ősi ipari szervezethez és ezzel védekeznek leghathatósabban Japán ellen, mert Japán a kinai kereskedelmet és nyersanyagtermelést akarja kezébe venni.

A kinai kultura is nagy fejlődésnek indult. Diákok ezrei tanitják, nevelik és szervezik a parasztságot. A középkori hagyományokat őrző belső Kinát most benépesitették a modern kinaiak. Nemzedékeken át a diákok elutasitották azt a tervet, hogy a maradi Kinában telepedjenek le, most azonban kénytelenek visszatérni igazi hazájukba. Meg fogják változtatni ezt a régi Kinát, de a régi Kina is átalakitja őket. A régi Kinának nagy szerepe lesz a háboru után is a nemzeti ujjászületés munkájában. Ezért jelentős nemcsak Kina, hanem az egész világ szempontjából is Kinának belső területei felé való terjeszkedése.

UJ KÖNYV

— **Harc a fehér aranyért.** Anton Zischka könyvének hőse bármely politikusnál és fejedelemnél félelmetesebb erővel uralkodik az emberiség fölött. Uralma idestova tizezer éve tart. Tizezer esztendeje ontunk vért és vereitéket érte. A beavatatlanok nem is sejtik, hányszor huzódik meg évezredek óta háboruk és békék, államok felvirágzása és tömegek hirtelen elszegényedése mögött. „Gyapotkirály", vagy ahogy egy ókori okmány nevezi: a „fehér arany". Uj földeket fedeztek fel érte s uj gépeket találtak fel kedvéért, melyek megnyitották a technika korszakát. Amerikában millió és millió néger lett rabszolgává miatta. Közvetlen miatta vivták az amerikai polgárháborut. Mert a gyapotültetményekért és piacokért már rég nem egyes kereskedők harcolnak, hanem városok és államok, sőt világrészek. Ha tizezer éves történelmét végigkisérjük, betekintést nyerünk az ókori Babylon s a modern Lancashire, Szovjetoroszország s a primitiv népek, India és Japán életébe, a gazdasági és politikai élet kulisszái mögé és a modern vegyészet laboratóriumaiba. Feltalálók, csempészek, spekulánsok, hősök, tudósok, gazdagság és nyomor panorámája vonul el előttünk — s az egésznek középpontjában a „Fehér arany" áll. Aki világpolitikai iskolázottságra akarja nevelni magát, nem találhat jobb olvasnivalót Zischka könyvénél. A legmaibb könyvek egyike ez az izgalmasan érdekes munka, a regényes életrajz müfajának egy modernebb és tartalmasabb változata, a holnap talán uralkodó müfajának utörője. Anton Zischka: Harc a fehér aranyért c. pompás könyvének ára füzve 90.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje a Renaissance-könyvek jegyzékét.

SPORT KÖZLÖNY

Gyenge csatárjátékkal vereséget szenvedett az AMTE Temesváron

A Venus veresége a bajnoki forduló meglepetése — A Carpati vezet a nemzeti bajnokságban

A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján öt mérkőzés szerepelt, miután a hatodik meccset még szeptember 10-én lejátszották (Juventus—Sp. Studentesc 3:3). Az aradi munkáscsapat Temesváron vendégszerepelt a CAMT ellen és teljesen tehetetlen csatársora miatt sulyos vereséget szenvedett a munkásatlétáktól.

A forduló kétségkivüli legnagyobb meglepetése a Venus veresége a kolozsvári Victoriától, amely megérdemelten győzte le a tavalyi bajnokot. A Rapid számára sem termett babér Resicán, ahol az UDR szerezte meg a pontokat. A Ripensia nagy harc után legyürte a galatii Gloria CFR-t, a Carpati pedig otthonában fektette kétvállra az Unirea Tricolort és igy veretlenül, pontveszteség és kapott gól nélkül (!) vezet a nemzeti bajnokságban Perneki csapata.

A bajnoki táblázat a harmadik forduló után a következőképpen alakult:

1. Carpati	3	3	—	—	7	—	6
2. Ripensia	3	2	1	—	9	4	5
3. Venus	3	2	—	1	7	2	4
4. Rapid	3	2	—	1	10	4	4
5. CAMT	3	2	—	1	6	5	4
6. UDR	3	1	1	1	6	7	3
7. Juventus	3	1	1	1	5	7	3
8. Victoria	3	1	1	1	2	3	3
9. Gloria CFR	3	1	—	2	3	10	2
10. Sp. Studentesc	3	—	1	2	7	9	1
11. Unirea Tricolor	3	—	1	2	2	6	1
12. AMTE	3	—	—	3	1	6	—

A mérkőzésekről a következőkben számolunk be:

CAMT—AMTE 3:0 (2:0).

Temesvár. Több mint 2000 néző előtt Costel Radulescu vezette a mérkőzést, amelyre igy állt fel a két csapat: CAMT: Eichler — Galgóczy, Chiroiu — Ilias, Hoffmann, Jánosi — Bindea, Tóth, Reiter, Zsizsik II., Bücher. AMTE: Gerold — Slivat, Kovács — Szurgyi, Szabó, Szaniszló — Simandan, Léb, Fried, Reinhardt, Batrin.

Már az 1. p. gólt hoz a CAMT számára: Tóth—Bücher összjáték után a leálló AMTE védők között Bindea ugrik ki és közelről góloz (1:0). Ezután 11-eshez jut az AMTE kezelés miatt, de a büntetőt Szabó lövi és Eichler fogja. A játék nem egyoldalu, mindkét részről vannak góllal kecsegtető támadások, de a csatárok hibáznak. A 18. p. Reiter szabadrugása Bücher felé száll, ez középre vágja a labdát és a befutó Bindea a hálóba helyezi (2:0). Az AMTE balszárnyának szép támadása után Léb orditó helyzetből mellé lő, majd Reiter hagy ki nagy helyzetet.

A második félidőben az AMTE visszaesik és mintegy 20 percen át a CAMT a támadó. A 24. p. Batrin nagy lövése fölé kerül, majd Tóth fejesét menti Gerold. A 38. p. ismét gólt ér el a CAMT: Reiter lövését Gerold ejti és a szemfüles Bindea benyomja a labdát (3:0).

Az AMTE-t erősen visszavetette szünet után Kovács sérülése, aki vállperec-csontrepedést szenvedett és a csatársorban statisztált. A győztes csapatban a közvetlen védelem jól játszott, a fedezetsor szorgalmasan küzdött, elői pedig Bindea minden megmozdulása veszélyt jelentett. Mellette Tóth volt igen jó, Reiter formán kivül van. A piros-feketéknél a védelemben csak Gerold játszott jól. A fedezetsorban Szaniszló elégitett ki, elől nem sok jót mutattak a csatárok, talán csak Batrin jelentett olykor veszélyt az ellenfél kapujára és Simandan akarása dicsérhető.

VICTORIA—VENUS 2:1 (2:0).

Kolozsvár. A Victoria nagy meglepetésre, de megérdemelten győzte le a bajnokcsapatot, amely mélyen szokott formája alatt játszott. Szabadrugás után Szántay fejelte a honi csapat első gólját a 6. p., majd a 44. p. Cociuban II. közelről növelte az eredményt. A második félidőben egy percel a befejezés előtt Ene szépitett az eredményen. Biró: Busa.

UDR—RAPID 2:1 (1:1).

Resica. Az UDR lendületesebb játékával megérdemelten győzött. A 28. p. a középcsatárt játszó Popp III. lőtte az első gólt, ezt azonban 2 perccel szünet után Barátky fejessel egyenlitette. Helycsere után az UDR már a 3. p. ujabb gólt ér el: Schira beadását König fejelte be. Biró: Huniade.

RIPENSIA—GLORIA CFR 2:0 (1:0).

Galati. A Ripensia csatársor hatalmas küzdelmet vivott a galatii csapat jó védelmével. A gólok az első, illetve a második félidő 41. p. estek és Haas, illetve Marksteiner voltak a gólok szerzői. Biró: Emil Kroner.

CARPATI—UNIREA TRICOLOR 3:0 (3:0).

Bucuresti. A nagybányai csapat már az első félidőben biztositotta győzelmét. A 3. p. Szőke, a 32. és 40. p. pedig Lucaci lőtték a Carpati góljait. Biró: Paulini.

HOLLAND-AMERIKA LINIE

Rendszeres hajójáratok az

Egyesült-Államokba, Kanadába és Középamerikába

Felvilágositások és beiratkozás:

HOLLAND-AMERIKA LINIE

ARAD, Bulev. Regele Ferdinand No. 9. Telefon 21-77.

BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I. Tel. 4.41.65.

Győztek az esélyes csapatok a kerületi elsőosztályu bajnokságban

Az Olimpia az élen

Az alkerület elsőosztályu bajnokságában vasárnap csonka forduló került lebonvolitásra és a kitüzött öt mérkőzésből is egy, a Gaiana meg nem jelenése miatt elmaradt. Az esélyes csapatok: Crisana, AAC, Egyetértés és Astra győztek az ATE, Titanus, Banatul, illetve Trikolor ellen, az Olimpia pedig 3:0 gólaránnyal szerzett két pontot a Gaianával szemben. A táblázat a negyedik forduló után igy alakult:

1. Olimpia	3	3	—	—	11	0	6
2. Crisana	3	3	—	—	12	1	6
3. AAC	3	3	—	—	12	4	6
4. Titanus	4	2	1	1	3	2	5
5. Asra	3	2	—	1	7	3	4
6. Egyetértés	4	2	—	2	5	4	4
7. ATE	4	2	—	2	11	10	4
8. Unirea	3	1	1	1	5	6	3
9. Banatul	4	1	—	3	5	14	2
10. Tricolor	4	1	—	3	4	15	2
11. Transilvania	3	—	—	3	2	7	—
12. Gaiana	4	—	—	4	4	15	—

Beszámolónkat alább adjuk:

Crisana—ATE 4:0 (2:0). A Crisana egységesebben játszott és a kapu előtt jóval határozottabbnak bizonyult ellenfelénél. Podina lőtte az első félidő gólját, szünet után Truta (11-esből) és Kudelász góloztak. Biró: Ciorogariu.

AAC—Titanus 1:0 (1:0). Az atléták többet támadtak és noha a mérkőzés nagy részén 10 emberrel játszottak. Gábor sérülése miatt és sikerült pontokat megszerezniök. Az egyetlen gól Vass érdeme. Biró: Karlich.

Astra—Tricolor 4:0 (1:0). Az Astra lendületesebb játékával rászolgált a győzelemre a szétesően játszó Tricolorral szemben. Huzur (2), Chestinean és Varada lőtték a gólokat. Biró: Munteanu.

Egyetértés—Banatul 1:0 (0:0). A Banatul jól védekezett, de a többet támadó Egyetértés rászolgált a győzelemre. A mérkőzés egyetlen gólját Sándor lőtte. Biró: Oprita.

Győzött a Gloria az AS Aninoasa felett

és egyéb Román Kupamérkőzések

A Román Kupában vasárnap bonyolitották le a második fordulót, amelyen számos meglepetés adódott. Elsősorban ennek számit a Kinizsi veresége, de váratlanul kapott ki a Mica, Jiul stb. is. A Gloria durva ellenfélre talált az AS Aninoasa csapatában és csak éppen annyit játszott, amennyi a győzelemhez elegendő volt. A Gloria 4:3 (1:1) arányban győzte le ellenfelét és a gólokon Fritz (3) és Mercea osztózkodtak. A mérkőzést Cosma Alexandru vezette. Egyéb fontosabb kupa-eredmények: RMTE—Kinizsi 3:2 (2:0). Crisana—Törekvés 4:1 (1:0). Metalosport—Mica 4:0 (0:0), FC Craiova—Electrica 4:1 (2:0). Minerul—CFR Cluj 4:2 (2:1). Vulturii—NAC 3:1 (1:0). Franco Romana—Doc 3:0 (2:0), Macabi—Victoria CFR 4:2 (2:0).

O SADOVSKI „KEGYELMET" KAPOTT. A Juventus tegnap vezetőségi ülést tartott amelyen Sadovskinak, a csapat válogatott kapusának megkegyelmezett és igy Sadovski legközelebb már ismét helyet kap a csapatban. Hir szerint Praszler ügye is a legjobb uton halad és lehetséges, hogy a Venus elleni mérkőzésen már ő is szerepelni fog.

O Ifiusági bajnokság: Hakoah—AMTE 1:1. Crisana—Tricolor 5:3. Olimpia—Astra 2:1. Unirea—Titanus 5:3. ATE—Egyetértés 5:1. Transilvania—AAC 2:1.

O Győzött a Hakoah az AMRA ellen. A vasárnap megkezdődött másodosztályu bajnokság első mérkőzését játszották le és a Hakoah 2:0 (0:0) arányban győzött az AMRA ellen. A győztes csapat góljait Rosenbach (11-esből) és Basch szerezték.

Sulyos vereséget szenvedett a német válogatott Budapesten

Magyarország—Németország 5:1 (2:1)

Budapest. Az Üllői-uti pályán több mint 20.000 néző előtt került sorra a két ország válogatott mérkőzése és a nagy lendülettel játszó magyar csapat megérdemelten győzte le ellenfelét. Igy állt fel a két együttes:

Magyarország: Tóth—Pákozdi, Biró—Baróti, Sárosi III., Szalay (Nemzeti)—Kincses, Sárosi dr., Zsengellér, Dudás, Gyetvai. Németország: Jakob—Janes, Schmaus—Kupfer, Goldbrunner, Kitzinger—Lehner, Gellesch, Schön, Sepan, Pesser.

Dattilo olasz biró sipjelére veszi kezdetét a játék és a magyar csapat szél ellen játszik, ennek ellenére már az 5 p. vezetéshez jut, amikor Gyetvai beadását Kincses értékesiti (1:0). A 8 p. a magyar balszárny akciója után Zsengellér ugrik ki és lövése nyomán már 2:0 az eredmény. A németek csak egy kapufalövéssel válaszolnak, a 37 p. azonban védelmi hibából Schön kerül helyzetbe és a hálóba lövi a labdát (2:1.)

Szünet után a magyar csapat fölénybe kerül és a 6 p. Sárosi dr. kapufát lő, a visszapattanó labdát azonban Zsengellér vágja be (3:1). A 28 p. ismét Zsengellér lő éles gólt szép összjáték után (4:1), végül a 34 p. Dudás lábáról kerül a németek hálójába a mérkőzés utolsó gólja (5:1.)

A győztes csapatban minden egyes játékos kitünően játszott. Beváltak az ujoncok is: Pákozdi, Baróti és Szalay II., de különösen Tóth, Biró és a csatársor belső hármasa játszott pompásan. A német csapatban a védelem a sok gól ellenére jól müködött, a fedezetsorban Kitzinger, elől pedig Lehner és Schön érdemelnek említést.

TEKESPORT

Nagyszerű küzdelmek a csapatbajnokság harmadik és negyedik fordulóján

A Prieteni kettős győzelmet aratott
A feljavult Metalurgistul legyőzte a Tricolort

A tekesportban péntektől vasárnapig nagyüzem volt, pénteken az AAC—Infrăţirea mérkőzést bonyolitották le, melyről már vasárnapi számunkban részletesen beszámoltunk, szombaton este a Prieteni—Tricolor mérkőzéssel befejeződött a harmadik forduló és vasárnap a Prieteni—Infrăţirea, továbbá a Metalurgistul—Tricolor mérkőzéssel a negyedik forduló első felét bonyolitották le.

A szombati és vasárnapi mérkőzések a Prieteni kettős győzelmét hozták és a szerzett négy értékes ponttal a Prieteni ugrott a bajnokság élére. Sikert hozott a vasárnap az ujra feljavult Metalurgist részére is, mert a Tricolor ellen elért pompás győzelmével megszerezte első bajnoki pontjait.

Élénk tevékenységben voltak a tartalékcsapatok is, melyeknek mérkőzései néhány meglepetéssel is szolgáltak. A vasárnapi programmot még a Prieteni egyéni versenye egészitette ki, melyekről az alábbiakban számolunk be:

Prieteni—Tricolor 208:168. Szombat este a Tricolor-pályán lejátszott mérkőzést a nagy formában levő Prieteni, bár rapszódikusan és kihagyásokkal játszott, biztos fölénnyel nyerte, az érthetetlenül visszaesett Tricolor ellen. A Tricolor kezdi a játékot s bár első emberei jól kezdenek, a rossz bontások következtében kialakuló poziciók akadályait csak nehezen küzdik le és 42-vel zárják a menetet. A Prieteni szinte megtorpanás nélkül, könnyebben jut el hat állitáson felül és 59 fája már 17-es előnyhöz juttatja. Ez az előny a második menetben még csak emelkedik, mert a Tricolor hat embere egy „kis Kozareken" vérzik és pontosan négy állitásig jut csak el, viszont a Prieteni most hét állitáson tuli eredményt, 69 fát üt és előnye már behozhatatlan, 50 fa. A Tricolor most rákapcsol ugyan és 50 fával zárja a harmadik menetet, a Prieteni gyengélkedik, 42 fát hoz össze, de miután a Tricolor zárómenete ismét csak 40 fa, a Prieteni egészen gyenge, 38-as záróteljesitménye is elég fölényes győzelméhez. A Metalurgist-birák ezuttal is jól és erélyesen vezették le a mérkőzést. Prieteni: Curila, Tóth, Rosenzweig, Wittmer, Strzalka, Dreucean, Korbita, Bolváry, Butyka, Kiss, Böhm, Albertszky. Tricolor: Ferenczi, Román, Rózsa, Bárány, Czéh, Wolf, Szirbusz, Pajtek, Ghinczer, Balla, Szilágyi, Varga.

Prieteni—Infrăţirea 219:195. A Prieteni ismét csak két első menetében játszott nagyvonalban, a harmadik és negyedik menetében ismét mérsékelt volt, de ez is elég volt biztos győzelméhez, mert az Infrăţirea két jó menet mellett két egészen gyengét produkált. Jól kezd az Infrăţirea, 60 fát ér el az első tourban, melyre a Prieteni 63-al felel. Erős küzdelmet sejtet ez a kezdés, de az Infrăţirea második menete gyengén indul, csak nyolcadik embere szerzi meg az első állitást és végül 37 fával zár. A Prieteni most csinálja legjobb szériáját, kihagyás nélküli menete 71 fát eredményez, előnye pontosan 40 fa. A harmadik menetben feltámad az Infrăţirea harci kedve, 67 fát üt és mikor a Prieteni csak 41 fáig jut el és az előny 14 fára csökken, nyilttá válik a küzdelem. De a hagyományos Infrăţirea-finis ezuttal elmarad, a rossz bontások következtében ismét csak 34 fát hoznak össze, már biztos a lagymatagon játszó Prieteni győzelme, 44 fával zárt menetük kel 24 fa előnnyel szerzik meg a két értékes pontot. A Prieteni csapata: Curila, Tóth, Rosenzweig, Wittmer, Strzalka, Bolváry, Korbita, Dreucean, Butyka, Kiss, Böhm, Albertszky. Infrăţirea: Pascu, Kertész, Hanga, Turtueren, Gaida, Merk, Filipás, Lukács, Mozák, Nagy II., Csiky, Fritz.

Metalurgistul—Tricolor 207:171. Vasárnap a Metalurgistul-pályán lefolyt mérkőzést az ismét feljavult, nyugodtan és szépen játszó Metalurgistul biztosan nyerte, a játék második felében ellanyhuló Tricolor ellen. A Metalurgistul kezdi a mérkőzést és két emberenként állitást csinálva 60 fáig jut el. A Tricolor is jól kezd, de egy-két embere bizonytalansága miatt csak 50-ig jut el. A második menetben is jót játszik a Metalurgist, megközeliti a hat állitást 53 fájával, de jól játszik ismét a Tricolor és 54 fa után, mindössze egy állitás a Metalurgist előnye. Érdekes küzdelem ígérkezik, de mig a Metalurgistul még rá tud erősiteni ás 59 fát hoz össze, addig a Tricolor öt embere vérzik el egy balparaszton, nem csoda hát, ha csak egészen gyenge, 23-as menetet ér el. A negyvenötös előny most már nem készteti a vasas legénységét nagy erőkifejtésre és könnyelmü játékkal csak 35 fát ütnek. Nyolcvan fát nem éppen lehetetlen összehozni, de ehhez a küzdőképességen felül szerencse is kellene. Mind két feltétel hiányzik azonban a Tricolor játékából és miután csak 44 fát érnek el, 36 fával győz a Metalurgistul, melynek csapata a következő volt: Fekete, Gregorik, Szendrei II., Szilágyi, Tyahor, Szendrei III., Vancsik, Vékus, Pop II., Goócs, Szőke, Szendrei I. Tricolor: Ferenczi, Román, Rózsa, Bárány, Czéh, Szirbusz, Pajtek, Wolf, Tóth, Balla, Szilágyi, Varga.

A vasárnapi mérkőzéseket az AAC játékosaiból álló birái pontosan vezették le.

A péntek, szombat és vasárnapi mérkőzések a Prieteni-t hozták fel az első helyre, miután az AAC e héten erővesztő volt. Az Infrăţirea elszenvedett kettős vesztesége, most már ismét nyilttá tette a bajnokság kérdését, melyet most már az a csapat nyer meg mely a hátralevő mérkőzések folyamán a legtöbb fát éri el, vereség nélkül. A Metalurgistul is megszerezte első bajnoki pontjait és csak kevesebb fája miatt van utolsó helyen. A faarányt tekintve, a Prieteni faaránya a legjobb és az első háromé aktiv, mig a két utolsóé passziv. Különösen leromlott a Tricolor faaránya.

1. Prieteni	7	5	—	2	1431	1322	10
2. AAC	6	4	—	2	1241	1230	8
3. Infrăţirea	5	3	—	2	1011	978	6
4. Tricolor	5	1	—	4	956	1056	2
5. Metalurgist	5	1	—	4	899	952	2

O **A tartalékcsapatok eredményei.** Vasárnap a tartalékcsapatok is élénk tevékenységet fejtettek ki, különösen a Tricolor B) ért el szép győzelmeket, mely vigaszul szolgálhat az első csapatuk vereségéért és lehetővé teszi a csapat felerősitését. Meglepetés volt az eddig veretlen és utóbbi időkben szép eredményeket elért Prieteni B) kettős veresége. Eredmények a következők: Tricolor B)—Metalurgistul B) 164:154, Tricolor B)—Prieteni B) 187:148, AAC B)—Prieteni B) 161:134.

O **A Prieteni egyéni tekeversenye** nagy érdeklődés mellett folyt le, bár a társegyesületek tagjai távoltartották magukat a versenytől, jó eredményeket hoztak. Az értékes tiszteletdijakat a következők nyerték: 1. Nagy László 17 fa, 2. Lammert János 16 fa, 3. Korbita 16 fa, 4. Curila 15 fa, 5. Dreucean 14 fa. Ugyan csak 14 fát értek el Albertszky, Strzalka és Nagy II.

„Német bukórepülőgépek" a lengyel hadszintéren

Kurt Kranz izgalmas haditudósitása egy huszonhét tagu német repülőraj harci tevékenységéről, a „Völkischer Beobachter" hasábjain — Másfél tonna bomba minden gépmadáron

Berlinből jelentik: Amióta kitört a lengyel—nemet háboru, a német véderőparancsnokság hadijelentései nap-nap után megemlékeznek a légi haderő tevékenységéről, amelyek hathatósan előmozditják a gyalogos seregek és a gépesitett osztagok előnyomulását. Ebben a háboruban tüntek fel először az ugynevezett német „bukó-repülőgépek", amelyek egészen uj harcászati modorral jelentkeztek a hadszintéren. A „Völkischer Beobachter" c. lap egyik nemrégi számában érdekes cikk jelent meg kiküldött harctéri tudósitójának, Kurt Kranznak a tollából. Kranz résztvett egy ilyen „bukó-repülőgép"-raj támadásában és cikkében drámai képet fest egy német légitámadás lefolyásáról. Cikkének néhány jellegzetes részletét alább közöljük.

Háromezer méter magasságban Kelet felé

— A repülőraj, amelyhez be vagyok osztva, támadásra készül a Kutno—Lodz—Varsó vonalon a lengyel csapatok visszavonulási utjai ellen. A raj minden harcképes gépe résztvesz ebben a támadásban. Két gép hiányzik. Délelőtt a Werschen-Stupka közötti vasutvonal felett bukótámadásban vettek részt, megsérültek s javitásra szorulnak. A gépfegyvergolyótól átlyukgatott gépeket hangárba vontatták. Néhány napon belül ismét harcképes állapotban lesznek.

— A balszélen szálló gépben ülök — folytatódik a beszámoló — középen a raj parancsnokának gépe repül. A huszonhét acélmadár félelmetes dörgéssel furja magát a levegőbe — Kelet felé. Háromszáznyolcvan kilométeres óránkénti sebességgel száguldunk előre s minden repülőgép 1600 kilogramm bombát és több, mint 3000 gépfegyvergolyót visz magával. A repülőraj pilótái közül többen, sőt a parancsnok is, részt vettek a spanyol polgárháboruban. Ez a gép, amelyen ülök s amely most Lengyelország fölötti légiteret szeli keresztül, számtalan légitámadást hajtott végre annakidején spanyol földön.

— Háromezer méter magasságban érkezünk meg a front fölé. A gépfegyverek lövésre készen állanak. Már egészen közel vagyunk célunkhoz, amikor eldördülnek a lengyel légelhárító ágyuk. A gépek elválnak egymástól s még magasabbra szökkennek fel a levegőbe. Szürke felhőcskék tünnek fel s pattannak szét a gépek körül, de ez nem tartja vissza támadásunkat, amely pillanatokon belül megindul a Varsótól nyugatra levő országutak és vasutvonalak ellen. Magunk mögött hagyjuk a légelhárítóágyukat és tovább száguldunk . . .

— Ismét légelhárító ágyuk tüzébe kerülünk. Ujra szürke felhőcskék pattannak szét a gépek körül. A raj parancsnokának repülőgépéről rádión megkapjuk a parancsot, hogy készüljünk fel a bombatámadásra. Hirtelen bukni kezdünk . . . 7200 . . . 1500 . . . 1000 méter. Tisztán és élesen rajzolódik elénk a táj a délutáni verőfényben. Már feltünik a támadás célpontja: a Lodztól északnyugati irányban fekvő Leczycza és a Lowicz és Skierniewice irányába futó nyilegyenes utak is. . . Szemünkbe villannak az első hadoszlopok is.

— Támadás! — adja meg a jelt a vezérgép. A pilóta megránt egy fogantyut. A gép kissé megrázkódik. Lehull az első bomba s a többi is követi . . . Mélyen alattunk lengyel hadoszlopok vonulnak. Figyeljük a bombázás hatását. Pontosan célba találnak s nyomukban hatalmas, sürü füstgomolyok törnek felfelé. Bomba bomba után hull... Lenn szétválik a katonaság. Tüzérütegek keverednek össze municiószállitó kocsikkal és gyalogsági egységekkel. Hirtelen egy páncélkocsi kuszik elő. Ujabb bomba zuhan a mélybe . . . A tankból hatalmas füstfelhő csap fel, egetverő robbanás hallatszik, ami még a repülőgépek zaját is tulharsogja. A tank helyén már csak füstölgő romhalmaz látszik. Mindez a másodpercek töredékei alatt zajlott le.

— Lowitz felett folytatódik támadásunk. Az egész helység egyetlen lángtenger. Nagy lánggal égő házak sorfalai között száguldunk előre s ahol lengyel csapatok tünnek fel, azonnal hullanak ismét a bombák.

— A támadás véget ért. A spanyol háboruban részt vett viharedzett repülők mellett valóságos hegyekké halmozódnak fel a kilőtt töltényhüvelyek.

— Mégegyszer berepüljük a támadás szinterét. Kigyulladt lengyel falvak füstje száll az ég felé s itt a magasban is érezni lehet a fojtó füstszagot. Mindenfelé felrobbantott hidak, utak, kisiklott vonatok és összelőtt pályaudvarok . . . Az egész ország fölött, mint nyomasztó köd ül a háboru rettenetes lidérce.

— Fél órával a támadás után már német terület fölött repülünk. Vörös és arany szinben csillogó sugarakat küld a lebukó nap a láthatár fölé, — milyen ellentéte ez az előbb látott háborus képeknek. Ujabb félóra mulva, ismét ott vagyunk a repülőtéren, uj bombákat akasztanak a gép alá, benzinnel töltik meg a gépek tartályait, kicserélik a gépfegyversztalagokat. Lehet indulni ujabb támadásra.

Milyen a szembenálló nagyhatalmak légi haderje

Amint a lengyelországi harcokról érkező jelentésekből is kitünik a modern háboruban a repülőgépek döntik el egy-egy támadás sorsát. Önkénytelenül felmerül tehát a kérdés, milyen erők állanak, illetve szállnak egymással szembe a nagyhatalmak repülőtereiről? Az eddigi adatok szerint a három legnagyobb államnak: Németországnak, Franciaországnak és Angliának hozzávetőlegesen az alábbi számadatokat felölelő légiflottája van:

A német légiflotta

kiépitését 1934-ben Göring marsall vezetésével kezdték meg és azóta egymás után kerültek ki a német gyárakból vadász, bombavető és felderitő gépek s azonkivül nagy arányban megkezdődött a pilóták kiképzése is. Már 1938-ban 3000 repülőgép felett rendelkezett Németország. A mult évben 120 ezer ember dolgozott repülőgép és motor gyártáson és az elmult év végén a heti termelés 350—400 repülőgép és ezer motor volt. Habár nem állanak pontos adatok rendelkezésünkre a német repülőgyártásról, a külföldi szaksajtó véleménye szerint mégis valószinünek látszik, hogy az 1938. évi állomány ma már megkétszerződött.

A francia légiflotta

termelési válsága 1934—1937. években volt. Ezekben az években 1650 hadirepülőgéppel rendelkezett Franciaország, amikor még Németország egyetlen egy harci repülőgép felett sem rendelkezett. Ebben az évben nacionalizálták a hadiipart és a francia sajtó állandóan felszinen tartotta az egyre jobban erősbödő német repülőflotta fejlődését és azóta kezdték meg a francia hadirepülőgépgyártást oly mértékben, ahogy a szükség megkivánta. Az utolsó 3 évben egyre nőtt a francia hadirepülőgépek száma 1937-ben 1000 gépet csináltak, 1938-ban 1748 gépet, 1938-ban 2000 uj francia repülőgép került ki a gyárakból. 1939. nyarán 600 repülőgépet rendelt Franciaország az Egyesült-Államokból és Guy la Chambre tervei alapján a francia hadirepülőgépgyártás elérte a havi 250 gépet. Igy tehát a németek által diktált fegyverkezési versenyben a francia hadirepülőgépgyártás is magára talált

és ugy mennyiségileg, mint minőségileg megállja helyét a világ repülőgéptermelésben.

Anglia légi hadereje

Az angol repülőgépgyártás az 1934. évben alatta maradt a németnek. 34-től 38-ig a költségvetést 134 millió fontsterlinggel növelték. Az angol légiflotta 1938-ban 125 légi escadron felett rendelkezett, mely közül 30 vadász, 68 bombavető, 10 összekötő és 15 felderitőraj volt, összesen 1550 géppel. Ez a szám az év végén 1750-re emelkedett, a háborus feszültség növekedésével Anglia is fokozta repülőgépgyártását. Március hónapban a légügyi miniszter nyilatkozata szerint naponta huszmillió fontsterlinget költöttek el repülőgépgyártásra s havonta 800 uj repülőgépet gyártottak.

Rádióműsor

— Romániai időszámitás. —

KEDD, SZEPTEMBER 26.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12.03: Lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Schrammelzene lemezeken. 14: Szinházi közlemények. 14.10: Hirek. 14.30: Jean Marcu zenekara. 15.10: Időszerü közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Yovanovici Bratza, Jan Paderewski és Gaspar Cassado lemezei.

Bucuresti. Radio-Romania. 20: Octav Oniceascu tanár előadása. 20.15: Ravel keringője hanglemezről. 20.30: Nella Dimitru énekel. 20.50: Rádiózenekar. 22: Hirek, sportközlemények. 22.25: Tánclemezek. 22.40: Filmzene, lemezeken. 23: Hirek. 23.15: Vasile Julea zenekara. 23.45: Hirek külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7.45: Torna, hirek, közlemények, étrend. 11: Hirek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10 Német Anna zongorázik. 13.40: Hirek. 13.55: Kovács-Baldi Miklós énekel, zongorán kiséri Hajdu János. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Katonazenekar. 15.30: Időjárásjelentés, hirek. 18.15: Szüret. Szendre Ákos dr. előadása. 18.40: Régi magyar nóták. 19.45: Olasz kiállitások. Cs. Szabó László előadása. 21.15: Hirek. 21.25: A rádió szalonzenekara. 21.05: Krudy Gyula emlékezete. 22: Közvetités Rómából. Két operaközvetités. 23.20: Hirek, időjárásjelentés. 24.10: Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30: Lovászi Márton cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 19.15: Mezőgazdasági félóra. 20: A rádió szalonzenekara. 20.30: Francia nyelvoktatás. 21: Hirek. ügetőversenyeredmények. 21.20: Hanglemezek. 22.10: Ruszinnyelvü előadás. 22.40: Időjárásjelentés.

SZERDA, SZEPTEMBER 27.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12.03: Costica Tandin zenekara.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Costica Tandin folytatja müsorát. 13.40: Lemezek. 14: Szinházi közlemények. 14.10: Hirek. 14.30: A zene folytatása. 15.10: Időszerü közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Müvészeti krónika. 19.17: Szimfonikus költemények, hanglemezekről.

Bucuresti. Radio-Romania. 20: A mi vadászatunk. N. Saulescu előadása. 20.15: Petre Munteanu Nello Manzati románcait énekli. 20.40: Rádiózenekar. Felicia Volanescu-Ionescu énekszámaival. 22: Hirek, sportközlemények. 22.25: Tánclemezek. 22.35: Rodica Soutzo zongorázik. 23: Hirek. 23.15: Ionel Giurgea zenekara. 23.45: Hirek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hirek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hirek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Lakatos Misi és Tóni cigányzenekara. 13.40: Hirek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hirek. 17.45: Diákfélóra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hirek. 18.15: Házasodik a családom. Kinizsi Sándor csevegése. 18.40: Beszkárt-zenekar. 20.15: Hirek. 20.25: Takács Jenő zongorázik. 22.40: Hirek. 23: Strauss Richard: Egy hős élete — szimfonikus költemény, lemezekről. 23.40: Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Bura Sándor cigányzenekara.

Budapest II. 20.30: Olasz nyelvoktatás. 21: Hirek. 20.20: Tasnádi László dr. magyar nótákat zongorázik. 21.45: Franco tábornok, Csiszár B. előadása. 22.15: Spanyol müvek hanglemezekről. 22.40: Tánclemezek.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megalakult Aradon a mezőgazdasági mozgósitási bizottság

Rövidesen sor kerül a községi bizottság megalakitására is

Az aradi Mezőgazdasági Kamara helyiségében alakuló gyülést tartott a megyei mezőgazdasági mozgósitási bizottság. Mint ismeretes, a közelmultban jelent meg a mezőgazdasági mozgósitásról szóló törvény, amelynek intézkedéseit részletesen ismertettük és amelynek értelmében ugy a megyei székhelyeken, mint az egyes községekben helyi mezőgazdasági bizottságok alakulnak.

Jelentettük azt is, hogy az emlitett törvény szemptember 16-iki hatállyal lépett életbe. Az aradi bizottság elhatározta, hogy közbenjár illetékes helyen annak érdekében, hogy a még a törvény megjelenése előtt eszközölt állat- és járműrekviralásokat hozzák összhangba az uj törvény intézkedéseivel, hogy a tényleges helyzet a valóságban megfelelien a törvény által követett szempontoknak. Előfordult ugyanis, hogy egyes helyeken többet rekviráltak, mint amennyit a később életbeléptetett törvény előir.

Egyben a megyei mezőgazdasági mozgósitási bizottság elhatározta, hogy haladéktalan intézkedéseket foganatosit a községi hasonló bizottságok mielőbbi megalakulása érdekében.

Fontos határozatokat hozott az Erdélyi Fakereskedők Egyesületének Aradon megtartott közgyülése

Az Egyesület csatlakozik a Temestartományi Kereskedelmi Testületek Szövetségéhez

Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel az aradi Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében tartotta meg nyolcadik évi közgyülését az Erdélyi Fakereskedők Egyesülete *Baciu* Iosif elnökletével. Az elnök a közgyülés megnyitása után kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg az elhunyt *Calinescu* Armand miniszterelnökről és inditványára a közgyülés egy perces felállással és szünettel adott kifejezést mélységes részvétének.

Ezután *Bán* Vilmos titkár olvasta fel beszámolóját, amelyben ismertette az Egyesület mult évi tevékenységét, majd pedig utalt a gazdasági élet kiszámithatatlanságára és szeszélyességére, hogy a legbölcsebb előrelátás sem tud kellőképen és idejében felkészülni a gazdasági élet hullámzásaira és ötletszerü alakulására.

— A világpolitikai feszültség — mondotta, — valamint az annak eredményeként jelentkezett nagyarányu fegyverkezés csupán egyes termelői és ipari ágazatokat állitott szolgálatába, egyébként azonban a gazdasági tevékenységet bizonyos mértékben megbénitotta.

Mig az exportáló nagy fatermelő-vállalatok forgalma fellendült, a fakereskedők részére ez volt a legválságosabb esztendők egyike. Már ebben a csonka esztendőben is háromszor történt áremelés,

aminek megállapitása közelről sem jelenti azt, hogy a termelő vállalatoknak ne volna meg a joguk az árut ott és olyan áron értékesiteni, ahol és amennyiért tudják, de rá kell mutatni arra, hogy a jelenlegi körülmények között a detailkereskedőknek szükségük van az összefogásra. Jelenleg fontos érdekek füződnek ahhoz, hogy az Egyesület gyökeret verhessen, gyarapodjék tekintélyben és sulyban és a siker kilátásaival léphessen közbe olyan kérdésekben, amelyekhez a fakereskedők fontos érdekei füződnek. Ha egy erőteljes, tekintélyes és a szakma összességét képviselő egyesület járhat el a detail-fakereskedők érdekében, akkor nemcsak a termelő vállalatok tesznek elget az eléjük terjesztett kivánságoknak, hanem a hatóságok előtt is minden bizonnyal hamarabb találnak orvoslásra a sérelmek. Az Egyesület puszta léte is már egy bizonyos erőt, értéket és tekintélyt jelent és az egyesek számára is megnyugtató tudat lehet, hogy létezik egy miniszteri jóváhagyással müködő, jogi személyiségként elismert szervezet, amely szükség esetén a szakmáért és a szakma nevében beszélhet.

Meg kell teremteni tehát a szakma részére az anyagi függetlenséget,

hogy meg legyen a szükséges tekintélye, gyors és intenziv müködési lehetősége és hogy megadassék részére az a lehetőség, hogy a szakmát érdeklő ügyekben gyorsan és eredményesen beavatkozhasson.

A titkári beszámolót a közgyülés helyeslessel vette tudomásul, majd pedig hozzászólás nélkül elfogadta a zárszámadásokat és a jövő évi költségvetést. A megüresedett választmányi tagsági helyekre egyhangulag *Wiesel* Jenő aradi fatermelőt és *Diamant* József aradi fakereskedőt választották meg.

Az Egyesület ezután elhatározta, hogy

csatlakozik a közelmultban Temesváron megalakult Temes-tartományi Kereskedelmi Testületek Szövetségéhez.

A közgyülés ezután a választmány által elfogadott és előterjesztett két rendkivül fontos inditványt tárgyalt le és fogadott el. Az egyik arra vonatkozik, hogy az Egyesület felhivást intéz az összes erdélyi fakereskedőkhöz, hogy az árubevásárlásnál ragaszkodjanak ahhoz, hogy az árak „ab feladó-állomás" állapittassanak meg és bevásárlást csak olyan cégeknél eszközöljenek, amelyek ezt a feltételt teljesitik. A másik elfogadott inditvány arra vonatkozik, hogy az Egyesület megkeresést intéz az összes fatermelővállalatokhoz oly értelemben, hogy

a fogyasztóknak, épitészeknek, épitkezési vállalkozóknak, a közvetlen árueladást mellőzik, mert a közvetlen eladások által a detail fakereskedőknek sulyos károkat okoznak (?)

A közgyülés végül adminisztrativ kérdéseket tárgyalt meg és a vezetőségnek ezekre vonatkozó intézkedéseit jóváhagyta.

Az Aradmegyei Takarékpénztár rendkivüli közgyülése

Tegnap délután 5 órára rendkivüli közgyülésre hivta össze az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósága az intézet részvényeseit. A közgyülésen elnöklő *Jellinek* József igazgatósági elnök meleg kegyelettel emlékezett meg *Fodor* Gyuláról, az intézetnek ez év április havában elhunyt nyugalmazott vezérigazgatójáról és igazgatósági tagjáról, méltatva az elhunyt több évtizedes ernyedetlen munkásságát és hervadhatatlan érdemeit az intézet felvirágoztatása körül.

A tárgysorozat vonatkozó pontjánál a közgyülés egyhangulag *Steigerwald* Alajos részvényest választotta az intézet uj igazgatósági tagjává.

A törvényes rendelkezések által előirt alapszabálymódositás megszavazása után a rendkivüli közgyülés véget ért.

= **Szeptember 30-ig szünetel a behozatali kérvények beiktatása.** Mint már jelentettük, a behozatalt szabályozó igazgatóság rendelkezése értelmében 1939. szeptember 30-ig bezárólag szünetel a behozatali kérvények beiktatása. Kivételt képeznek az állami intézmények kérvényei, valamint azok a kérvények, amelyek sürgősen szükséges gépalkatrészek behozatalára és a kompenzációs behozatalra vonatkoznak.

= **Ingyenes méhészeti tanfolyam.** Az Erdélyrészi Méhész Egyesület folyó évi szeptember hó 24-től október hó 5-ig Kolozsvárt ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez az egyesület házsongárdi méhészeti telepén. A tanfolyamra jelentkezhetnek férfiak és nők leányok és asszonyok. A tanfolyami előadások minden délután 4 órától tartanak. A tanfolyam ingyenes és csupán beiratásért fizetendő személyenként 100 lei. A tanfolyam hallgatói ugy elméleti, mint gyakorlati téren kiképzést nyernek és az egyesület a tanfolyam elvégeztével a hallgatóknak bizonyitványt ad. Jelentkezni lehet az EME-nél naponta 9—1-ig és 3—5-ig. Cimen: Kolozsvár, Str. Regala 16.

Szakszerü tájékoztatással szolgált a város mérnöki hivatala a légvédelemmel kapcsolatos épitkezésekről és beruházásokról

Tájékoztató előadás a háztulajdonosok, mérnökök, épitészek és érdekelt vállalkozók számára a Közmüvelődési Palotában

Minden érdeklődésre válaszol a város müszaki szolgálata

Hétfő délután négy órára a város müszaki ügyosztálya értekezletet hirdetett, az épitészek, épitőmesterek és vállalkozók, valamint a háztulajdonosok számára, hogy ezalkalommal szakszerü felvilágositással szolgáljanak a légvédelmi intézkedésekkel kapcsolatos épitkezési munkálatokat, berendezéseket és beruházásokat illetően. Az előadással egybekötött értekezletet a közmüvelődési palota nagytermében tartották meg, ahol elsőnek Olteanu kapitány, a városi közigazgatás mellett müködő légoltalmi hivatal katonai szakértője mondott tájékoztató beszédet román nyelven, majd Leheneanu Emil városi főmérnök és Kenderessy László épitész, a városi müszaki szolgálatának szakértője magyar nyelven ismertették a teendőket.

Az előadásokból a következő részleteket közöljük:

A légoltalmi menedékhelyet pincében helyezik el. Az ilyen óvóhelynek két részből kell állania: az előszobából és a tulajdonképeni óvóhelyből. Mindkettőt tökéletesen záródó vas, vagy faajtókkal kell elzárni.

A vasajtóknál az ajtó szélére gumiszalag szerelendő. A vasajtó vastagsága 2—4 mm. Az ilyen ajtóknak kifelé kell nyilniok és általában semmiféle nyilásnak nem szabad megbontani felületüket, hogy a gázak ne hatolhassanak be az óvóhelyre. Nemcsak az előszobát, de külön a tulajdonképeni óvóhelyet is ajtóval kell elzárni. A faajtó elkészitési módját illetően a városi müszaki szolgálata szolgál felvilágositással. A faajtóknál a nyilások szigetelése filzzel, vagy egyébb posztóanyaggal történhetik.

A gázpincénél minden személy számára három köbméternyi terület biztositandó, amenynyiben pedig 100 személynél többnek elhelyezéséről kell gondoskodni, egy menedékhelyen ötvennél több személy nem helyezhető el. A pincén egy, legfeljebb kettő kivitelével az összes ablakok befalazandók, hogy a gáz beszivárgását megakadályozzák, a be nem falazott ablakokra pedig vaslemezt kell szereltetni.

Ami a menyezet alátámasztását illeti, legmegfelelőbb a faanyag felhasználása, még pedig csak a menedékhely fölötti épületrészben. A faalkatrészeket már most be kell szerezni, megfelelő nagyságura levágatni és a szükséges ékeket is el kell készittetni, az alátámasztó faszerkezet azonban csak mozgósitás esetén állitandó be a lakásba.

A padlások faszerkezetét az Aradi Közlönyben már közölt kikészitő anyagokkal kell bekenni, amitől a faszerkezet tüzállóvá válik. Ez az anyag két évre preparálja a faanyagot. A padláson különben homokot kell tartani és lapátokat, ugy amint azt az Aradi Közlönyben már közölt városi rendelet irja. A homok előkészitése minden házra vonatkozik, beleértve a tapasztott talaju padlásokat is, kivételt csupán a beton-, vagy vastetőszerkezettel rendelkező házak képeznek.

A boltives pincéknél különleges alátámasztási eljárás alkalmazandó,

amennyiben a bolthajtásnak megfelelően kell alátámasztani a pincetetőzetet, amire vonatkozóan a városi mérnöki hivatal felvilágositással szolgál. Általában légoltalmi fedezéket csak olyan házban kell alkalmazni, mely használatban van, amelyet tehát laknak.

Ilyen légoltalmi fedezék nem szükséges fölszintes házaknál, ahol megfelelő kert vagy udvar van. Ezeknek a házaknak lakói veszély esetén kertbe, vagy udvarba ásott fedezékbe menekitik.

Ilyen fedezékeket ásnak majd három helyen is a közönség számára, hogy mindenki láthassa, milyen egy ilyen fedezék.

Az ásott fedezék előfeltétele, hogy az udvaron, vagy kertben olyan nagy hely álljon rendelkezésre, amely elegendő távolságra, van a körülfekvő épületektől, annyira, hogy az épületeket ért találat esetén ezek nem zuhannak a fedezékre. Az ilyen árkok mélysége 1.70 méter, alul 1.20 méter, felül 1.80 méter széles. Minden személy számára fél méternyi terület biztositandó, ha pedig nyolc személynél többnek befogadásról kell gondoskodni, a fedezék vonalát „v" vonalban megtörve kell folytatni.

Alul az ásásnál olyan földréteget kell hagyni, amely alkalmas az ülésre. Ezt a részt esetleg deszkával lehet burkolni.

Az ásott fedezékeket gerendákkal alátámasztott deszkafedéllel kell ellátni, ugy, hogy az elbirja a minimálisan 40 cm-es földréteget.

A fedezékbe földbeásott lépcső vezet le, ajtaját pedig nedves gyapjupokróccal kell elfedni, ugy, hogy a pokróc feltétlenül nagyobb legyen az ajtónyilásnál. Természetesen az ásott fedezékeknél is az óvóhely két részből áll, vagyis a tulajdonképeni fedezéket előszobának kell megelőznie.

Szakértői becslés szerint a háztulajdonosok legkisebb befektetése 5—7 ezer lei körül forog házanként.

Olyan házaknál, ahol a két óvóhely tipusból egyik sem valósitható meg, a szomszéd ház tulajdonosával kell megállapodást kötni a költségek megfelelő hányadának elvállalásával. Általában irány adó elv, hogy

leküzdhetetlen akadályok esetén a szomszéd háztulajdonosok minden esetben közösen készitik el a fedezékeket, szerzik be a szükséges felszerelési tárgyakat. Ilyen esetekben beleegyezés nem szükséges, mert ellenkezés esetében kényszeritik a háztulajdonost, hogy a közös eljáráshoz hozzájáruljon.

A város müszaki osztálya mindenki számára készséggel szolgál részletes felvilágositással, mint ahogy az előadáson is minden érdeklődőnek megadták a kért tájékoztatást. Szükség esetén városi szakértő száll ki a helyszinére és szakszerü utbaigazitást nyujt.

A Magyar Népközösség hivatalos közleményei

Tisztelettel hozzuk tudomására Aradváros magyar polgárságának, hogy a szervezési munkálatokat beszüntettük. A Magyar Népközösség kötelékébe minden nap délelőtt 9—1 és délután 4—8 óráig ideiglenes irodahelyiségünkben Eminescu-ucca 8. szám alatt lehet beiratkozni.

Tagozatunk tisztikar-választó közgyülését 1939. október hó 1-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartjuk meg az Iparos Otthon nagytermében.

A küzgyülésen a kerületi választmányok által kijelölt 415 kiküldött bir szavazati joggal.

Szervező bizottságunk szeptember hó 28-án, csütörtök este 9 órakor ujból ülést tart az Iparos Otthon nagytermében, melyre a szervező bizottság t. tagjait ezuton is tisztelettel meghivjuk. Tárgy: a) a hivaalos jelölő névsor kiegészitése. b) a vasárnapi közgyülés előkészitése, c) uj meghatalmazási ivek kiadása a közgyülési kiküldöttek részére.

Ezuton is felkérjük szervezőinket, kik az eredetileg kiadott aláirási iveiket még nem küldötték be, hogy azokat szeptember 28-án, csütörtök este 7 óráig irodánkban haladéktalanul adják be.

A Magyar Népközösség irodája október 1-én a Stefan C. Pop ucca 9. szám alá költözik át.

Ezuton is felkérjük kőmüves, asztalos, kályhás, villanyszerelő, vizvezetékszerelő és szobafestő magyar tagtársainkat, hogy uj helyiségünk átalakitási munkálataira szeptember 29-én, péntek déll fél 1 órakor fenti cim alatt tartandó nyilvános árlejtésen személyesen részt venni sziveskedjenek.

Tagozatunk ideiglenes vezetősége nevében felkérjük Aradváros tehetős magyar polgárait, hogy felesleges, használt férfi és gyermekruha, fehérnemü és cipő adományaikat irodánkban átvétell elismervény ellenében beküldeni sziveskedjenek, hogy ezeket az arra rászoruló szegényeink között idejekorán kiosztthassuk.

Még szökésben van a bucuresti-i gyilkosok egyik büntársa!

Bucuresti. A belügyminiszterium közli: Armand Călinescu gyilkosainak vallomásából és a vizsgálat adataiból megállapitást nyert, hogy a gyilkosságban része volt HERGHELEGIU Ion ügyvédnek is, aki megszökött a brassói kórházból. A miniszterium felhivja az összes hazaszerető polgárokat akik az illető tartózkodási helyéről tudnak, hogy azt sürgősen jelentsék a hatóságoknak, felhivja ugyanakkor a figyelmet arra, hogy a rejtegetőkkel szemben a megfelelő szankciókat fogják alkalmazni.

SZERKESZTOI ÜZENET

Petroseni (Gărbesti). Minden kutya hat hónapos korától nevelendő. A házőrzésre való nevelést is csak hathónapos kora után kezdhetjük el. Előbb semmi esetre sem. A kutyát meg kell láncolni. Ezután a ház egyik ismerőse, aki hajlandó az ilyesmire, közelediien a kutya felé aképen, hogy annak kellemetlen érzéseket okozzon. Üsse meg a kutyát, kezdje el csipkedni, incselkedien vele stb. Ha a kutya őseitől az óvatosságot örökölte, akkor ez a rosszhiszemüsége minden idegennel szemben megmarad és rövid időn belül a legjobb házőrző lesz belőle. Ellenkező esetben hosszas nevelési eszközökre van szükség, melyek csaknem mindenkor eredménytelenek. Egyébként forduljon a Romániai Országos Ebtenyésztők aradi fiókjához (Str. Românului 4.), ahol bő információkat nyujtanak.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számu, 1938 julius 18-án megjelent minisztori rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapittatott meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltünt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelot értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

OKTATÁS

Idén érettségizett liceumistát korrepetálásra olcsón vállalok. Cim a kiadóban. 4349

ALKALMAZÁST KERES

Autorizált könyvelő, hadmentes, román, német, magyar levelező, órakönyvelést, állandó foglalkozást vállal. Cim a kiadóban. 4342

Éves bizonyitványnyal bejáró-szakácsnénak ajánlkozom. Cimeket „Perfekt" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 4336

ALKALMAZÁST NYER

Románul tudó, perfekt szakácsnő vidékre azonnalra kerestetik. Cim a kiadóban.

Gyermekruha-házivarrónőt azonnalra keresek. Cim: Parfumeria „Royal". 4338

Irodai gyakorlattal, vagy betanitásra fiatal leány román nyelvtudással kerestetik. Cimeket a kiadóba. 4339

Román, francia kisasszonyt keresek a délutáni órákra. Hotel Central. 9. szoba. d. u. 3—5-ig. 4320

Megbizható, gyermektelen házaspár, ahol az asszony háztartási munkát vállal, házmesternek felvétetik. Cim: Müller parfumeria. Piata Avram Iancu.

LAKÁS

Özvegy uriasszony lakótársnak keres urileányt. Jelentkezni délután 3—6-ig: Str. Metianu 2., II. em., 6. 4348

Különbejáratu, tiszta butorozott szoba, közvetlen fürdőszobával kiadó. Str. I. Calvin 5. 4341

Lakások. 2 és 3 szobás, modern, parkettás, földszintes, kiadók. Str. Sincai 22., bejárat Saguna 75. 4340

Modern kétszobás, erkélyes garconlakás kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 13. 4337

Kiadó modern, kétszobás, fürdőszobás konyhás, földszinti, parkettás lakás okt. 1-re. Megtekinthető 8—12-ig és 4—6-ig. Érdeklődni: Str. Consistorului 35. 4332

Központi fekvésü szobát keresek butorozva, vagy anélkül fürdőszobával. Cimet a kiadóba kérek. 4350

VÉTEL - ELADÁS

Pincékhez vasajtókat szakszerüen és olcsón készit Mecano, Str. Brumărel 20. 4347

Eladó egy jókarban levő Puch gyártmányu kerékpár 4282

ÜZLET

Egy nőifodrász-üzlet elutazás miatt azonnal eladó. Cim a kiadóban. 4346

KÜLÖNFÉLÉK

Raktárhelyiség és pince (borpince) kiadó. Reusz, Bul. Regele Ferdinand 55

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Legujabb jelentéseink:

Litvánia leszereli fegyveres erejének egy részét

Kaunas. (Rador.) A litván katonai főparancsnokság, tekintettel arra, hogy Európa keleti részén a helyzet megnyugodott és közvetlen veszélytől nem kell tartani, elhatározta, hogy hadseregének egy részét leszereli annak érdekében, hogy az emberek szokott munkájukat elvégezhessék. Az összpontositott tartalékosok tiz százaléka öt napi szabadságot kapott a termés betakaritása végett.

Szobrot állitanak Calinescunak Bucureştiben

Bucuresti. A kormány minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározta, hogy azon a helyen, ahol Calinescu Armand miniszterelnököt meggyilkolták, az elhunyt miniszterelnöknek szobrot emelnek.

Légitámadást intéztek a friedrichshafeni Zeppelin-müvek ellen

Svájc tölött több helyen hallották az átvonuló légiraj motorjainak és bombáinak zaját

Bernből jelentik: A Havas távirati-iroda jelentése szerint szeptember 24-én este a friedrichshafeni Zeppelin-müvek ellen három légitámadást bonyolitottak le. Ez a hir schaffhauseni magánforrásból származik.

A svájci nagyvezérkar jelentése szerint az elmult este Singen irányában egy idegen repülőgép svájci terület fölött repült el. A gép ellen a légelhárító ütegek tüzelést adtak le. Ugyanez a közlemény arról is beszámol, hogy minden jel szerint a Zeppelin-müvek ellen légitámadást intéztek. A bombázás valamint a német légvédelmi tüzérség ágyuinak tüzelése Svájcba is áthallatszott. Egyben fényjeleket is láttak. Este tiz és tizenkét óra között a svájci határ különböző részeiből érkeztek olyan hirek, hogy repülőgépek motorjának zaját hallották. Vizsgálatot inditottak annak megállapitása végett, hogy idegen repülőgépek megsértették-e Svájc légi területét, vagy sem.

Tengeri ütközet a norvég partok mellett

Bergen. (Rador.) A Reuter-iroda jelentése szerint a norvég partok közelében erős ágyuharcot hallottak. A partokról több hadihajót is láttak. A tengeri ütközetről részletek hiányoznak.

Egy német buvárhajó vasárnap megtámadta és minden figyelmeztetés nélkül elsüllyesztette a „Phyrne" nevü 2260 tonnás francia gőzöst. Egy angol mentőhajónak a személyzet tagjai közül 24-et sikerült megmentenie. Ezek közül kettő megsebesült.

Zeligowsky lengyel tábornok halála

Kaunas. (Rador.) Litvániába érkezett lengyel menekült katonák elmondották, hogy a szoviet csapatokkal folytatott harcok során Zeligowsky lengyel tábornok elesett. Zeligowsky tábornok volt az, aki 1920-ban a lengyelek számára Vilnát elfoglalta. Egyes lengyel katonák, akik Lengyelországból menekültek, oly fáradtak voltak, hogy mindenhelyt semleges területre értek, összeestek.

Három „módszer" a háboru továbbfolytatására

Berlin. (Rador.) Az olasz sajtó behatóan foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy Anglia és Franciaország Mussolini beszéde után is tovább akarja folytatni a háborut. A Giornale d'Italia szerint a szövetségeseknek

három eszköz áll rendelkezésükre a háboru folytatására.

Az első a közvetlen támadás a Siegfried vonal erőditményei ellen. Ez a támadás esetleg lehetséges, de kétségtelenül nagy kockázatokkal jár, óriási ember- és anyagáldozatokat követel és végül nem is döntené el a háborut. Másrészt vajjon érdeke-e az angol és a francia népnek, amely népszaporulat szempontjából oly gyengél áll, hogy olyan óriási tömegü embert veszitsen el a Siegfried vonal áttörési kisérleténél?

A második ut az, hogy hátulról támadják meg a Siegfried vonalat és a semleges államokon át közelitsék meg Németországot. Franciaország és Anglia számára azonban ez a háboru lehetetlen lenne akkor, amikor állandóan azt hangoztatják, hogy a kis népek szabadságát védik.

A harmadik eszköz a gazdasági blokád. Ez a fegyver sem vezethet azonban jelentős eredményekhez a német autarhikus gazdálkodás következtében. Németország ma jelentős tartalékokkal rendelkezik és szükségleteit máskénen akaria fedezni Lengyelországból és a közelkeleti államokból, mint 1914-ben. A blokádnak mindenesetre évekig kellene tartania és annak hatását Angliában és Franciaországban, de különösen ezek gyarmatain is éreznék. Végül számolni kell azzal is, hogy Németország, amely az angol—francia intranzigenciát látja, elhatározza magát teljes hadigépezetének üzembe helvezésére s teljes hadigépezetének üzembe helvezésére s esetben a háboru megrendito arányokat öltene, a végső győzelem pedig egyre messzebb lenne és azt az általános pusztulás romjai födnék be.

Egy német cáfolat

Berlin. (Rador.) A DNB távirati iroda jelenti: Az angol Reuter-ügynökség olyan hirt közölt, amely szerint Németországnak az lenne a szándéka, hogy a nyugati offenziva megindítása érdekében még akarja támadni Belgiumot. Ugyan ez a hirszolgálati irola azt állitja, hogy a németek be akarnak vonulni Hollandiába és ott légi támaszpontokat akarnak teremteni. London és Páris nagyon jól tudja, hogy Németország tiszteletben akarja tartani az összes semleges országok semlegességét. Ezért Londonban és Párisban azt is tudják hogy a Reuter-iroda jelentése elferditi a német célokat. Azt, hogy mégis ilyen hirek látnak napvilágot, azzal magyarázzák, hogy nyugtalaniitani akarják a semleges államokat. Ugyanakkor azonban azt is gyanitják Németországban, hogy éppen Anglia és Franciaország akarja megsérteni a belga és holland semlegességet.

Hitler Varsó közelében

Berlinből jelentik: A német vezéri főhadiszállás jelentése szerint Hitler német birodalmi vezér és kancellár ma a keleti hadszintéren a Zburától kelet felé eső területre érkezett. Gépe az egyik Varsó közelében levő tábori repülőtéren szállt le.

Nyolc francia repülőgépet le'őttek

Berlinből jelentik: A német hadseregfőparancsnokság jelentése közli, hogy a tegnapi nap folyamán nyolc francia repülőgépet löttek le. A bodeni tó fölött, a Zeppelin-müvek közelében idegen gépek jelentek meg, amelyekre a német légelhárító ütegek tüzelést adtak le. Ezek az idegen gépek semmi kárt sem okoztak és Svájc irányában elrepültek.

X. Keresztély dán király szivrohamot kapott

Kopenhágából érkezett jelentés szerint X. Keresztély dán király szivrohamot kapott. Bár, mint az orvosok megállapitották, komoly ve-

X. KERESZTÉLY

szély nem forog fenn, a királynak teljes nyugalmat ajánlottak és ezért 69-ik születésnapján a szokásos fogadást nem tartják meg.

Havi 7000 lei nyugdijat

kap eletfogytiglan Androne rendőrtiszt özvegye

Bucuresti. A Monitorul Oficial mai száma rendelet-törvényt közöl, amelynek értelmében ANDRONE rendőrtiszt özvegyének havi hétezer lei nyugdijat állapitanak meg. A rendőrtiszt tudvalevőleg a Calinescu Armand miniszterelnök ellen elkövetett merénylet alkalmával lelte halálát.

Spanyol „milicisták", akik menekü'nek a háboru elől...

Burgosból jelentik: Franciaországból 150 milicista érkezett meg Spanyolországba. Ezek a spanyol köztársaságiak összeomlása után menekültek át a francia határon és mostanáig francia területen tartózkodtak. Partraszállásuk után mindannyiukat gyüjtőtáborban helyezték el, ahol a forradalom alatti tevékenységüket fogják megvizsgálni.

Rendelettörvény a katonai bevásárlásokról

A Monitorul Oficial szeptember 23-iki száma rendelettörvényt közöl arról, hogy miképen szerezhetik be élelmezési szükségleteiket: hust, szarvasmarhákat, gyarmatárukat, valamint más árukat, mint: szappant, petroleumot, seprüket, meszet stb. azok az összpontositott csapattestek, amelyek székhelyüket elhagyták. Eszerint a fenti cikkeket megállapodás alapján vásárolhatják és hasonlóképen járhatnak el a buza őrlésénél is. Az árakat a csapattest egy megbizott tisztje, valamint a helyi községi elöljáróság egy megbizottja állapitja meg a piac normális árai alapján, anélkül, hogy az indokolatlan drágitásokat figyelembe vennék. Abban az esetben, ha az áru tulajdonosának a megállapitott ár nem felel meg, akkor a rekvirálási törvényt kell alkalmazni és a fizetés az abban foglalt diszabásnak megfelelően történik.

Aradi futballista borzalmas szerencsétlensége

Mindkét lábfejét leszelte a vonat

Megdöbbentő szerencsétlenség érte hétfőn Kecskés Viktor ismert aradi futballistát. A 27 éves magántisztviselő, aki évek óta az Aradi Torna Egyesület futballcsapatában szerepelt, hétfőn az aradhegyalljai Világos községből Aradra akart utazni. Kecskés Viktor a még mozgásban levő vonatra akart felszállni, de szerencsétlenségére megcsuszott az esőtől sikossá vált lépcsőn és a kerekek alá került. A szerelvény áthaladt a szerencsétlenül járt tisztviselő lábán és azokat bokán felül lemetszette. A tragikus szerencsétlenség áldozatát az első segélynyujtás után az aradi központi kórházba szállitották sulyos állapotban.

Nyomatott Aradon, az ARADI NYOMDAVÁLLALAT rotációs-gépén.